

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne sprejemajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon števil. 50, upraviteljska števil. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650, in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

V boj za slovensko gospodarsko zbornico proti škodljivcem slovenskega naroda!

Jelačin-Ogrinovi volivci!

Poglejte na legitimacijo, v kateri kategoriji volite, ali v prvi (I.), drugi (II.), tretji (III.) ali četrti (IV.). Potem napišite ali nalepite na glasovnico Jelačin-Ogrinove kandidate. Prvi kandidati v posameznih kategorijah so:

Za trgovce modre glasovnice:

- I. KATEGORIJA: JOSIP VERLIČ, veletrgovec, Ljubljana, Cesta na gorenjsko železnico.
II. KATEGORIJA: LEOPOLD BRUDERMAN, trgovec, Konjice.
III. KATEGORIJA: STANKO LENARČIČ, trgovec, župan in načelnik trg. gremija za logaški okraj, Nova vas pri Rakeku.
IV. KATEGORIJA: IVAN JELAČIN ML., trgovec, Ljubljana, Rimska c. št. 1. Predsednik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

Za obrtnike rdeče glasovnice:

- I. KATEGORIJA: JOŽEF HAFNER, lastnik žage in župan, Škofja Loka.
II. KATEGORIJA: JERNEJ LOŽAR, krojaški mojster, podnačelnik krojaške zadruga, Ljubljana.
III. KATEGORIJA: IVAN OGRIN, stavbenik in opekarnar, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje.
IV. KATEGORIJA: JANEZ VREČAR, mizar, Spodnje Domžale.

Pazite na kategorije. V manjšo kuverto denite samo glasovnico z nalepljenimi imeni kandidatov. V večjo priložite še legitimacijo. Oddajte takoj na tako pošto, kjer ne uraduje SDSar.

Navodila.

KAJ SO PREJELI VOLIVCI OD ZBORNICE?

Vsi volivci so prejeli po pošti v skupni kuverti a) glasovnico, b) volivno legitimacijo, c) listek z naslovom »Razpis volitev«, d) malo kuverto, na kateri je tiskano: »V to kuverto se sme vložiti samo glasovnica«. Če se vloži še kak druga listina (legitimacija ali pooblastilo), je glasovnica neveljavna, d) večjo kuverto z naslovom »Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. — Če kdo teh stvari ni sprejel, naj jih takoj zahteva pri Volivni komisiji v Ljubljani. Naj tudi piše na našo Volivno pisarno, Kolodvorska ulica 8, Ljubljana.

KAJ SO VOLIVCI SE PREJELI?

Od strani Jelačin-Ogrinove liste so prejeli volivci tudi okrožnico, kjer je opisano, kako se voli. Zraven je bil tudi listek z imeni kandidatov, ki se ga nalepi na glasovnico. Mora se listek nalepiti, ne samo priložiti. Zato je tudi gumiran.

Tudi žerjavci so poslali svoje listke. Nekaterim celo po dvakrat. Treba torej pazljivosti, da vsako pravi listek nalepi.

Zalepite dobro glasovalne kuverte.

Glasovalne kuverte se silno slabo zalepijo. Pazite, da jih zalepite tako močno, da jih ne bo mogoče odpreti in izmenjati. Najbolje, da zadnjo stran kuverte prelepate s posebnim papirjem ali kako vinjeto.

Za trgovske in industrijske družbe.

Za delniške družbe, za družbe z o. z., komanditne družbe, gospodarske in pridobitne zadruga ter kreditne zadruga in društva, ki imajo kako trgovsko, obrtno ali industrijsko podjetje ter so uvrščene v volivni imenik, voli pooblaščenec (predsednik, član uprave, svetnik, ravnatelj, prokurist, poslovodja), ki je po pravilih upravičen zastopati dotično družbo, zadruga ali društvo. V ta namen se mu mora izstaviti pooblastilo, ki naj se glasi takole:

Volivni komisiji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Podpisana tvrdka pooblašča gosp. (ravnatelja, upravnega svetnika, upravnega vodjo, prokurista) I. L. iz . . . . ., da izvrši v njenem imenu volivno pravico za zbornične volitve dne 22. septembra 1926.

V . . . . . dne . . . . .

Podpis tvrdke, kakor je predpisan po pravilih.

KAKO BOSTE VOLILI?

Listek s kandidati nalepite na glasovnico. Pazite, da boste pravega nalepili. Poglejte na glasovnico in volivno legitimacijo, v kateri kategoriji imate volivno pravico. Tiste kategorije kandidate potem nalepite na glasovnico. Če ste v dvomu, pogledajte v »Slovenca«, kdo so kandidati »Jelačin-Ogrinove« liste.

Če kdo nima glasovalnega listka s kandidati, naj jih napiše na glasovnico.

Ko je glasovnica izpolnjena, jo denite v malo kuverto in zalepite. Potem denite to kuverto v večjo kuverto in zraven volivno legitimacijo. Potem večjo kuverto zalepite.

Opozorjamo, da so kuverte slabo gumirane in jih more kak zagrozen nasprotnik na pošti odpreti. Zato jih dobro zalepite.

Oddajte potem to kuverto, v katero ste dejali kuverto z glasovnico in legitimacijo, na pošto. Če se vam pošta radi kakega zagrozenega demokratskega uradnika ne zdi varna, dajte na drugo pošto, ali pa naj kdo vse prinese v Ljubljano.

To pooblastilo, ki ima obliko dopisa, mora pooblaščenec izročiti volivni komisiji, ako odda glasovnico in volivno legitimacijo osebi. Ako pa pošilja glasovnico in legitimacijo po pošti, mora priložiti pooblastilo volivni komisiji.

Podjetja, ki so v likvidaciji,

volijo prav tako po pooblaščenju. Pooblastilo naj se izda enemu likvidatorjev, ki so upravičeni za zastopstvo.

Državna samoupravna telesa

volijo po pooblaščenju. Pooblastilo se izda osebi, ki je uradno postavljena na čelo podjetja (ravnatelj).

Ako je lastnik podjetja umrl,

a zapuščina še ni prisojena dedičem, voli za zapuščino oseba, katero je postavilo sodišče, da jo upravlja. Dotičnik se mora izkazati s pooblastilom, ki mu ga izda sodišče. V pooblastilih ima biti navedeno, da je dotičnik upravičen zastopati zapuščino umrlega podjetnika ter za zapuščino izvršiti volivno pravico.

Za osebe, ki so pod varstvom

(mladoletniki) ali skrbstvom (preklicani) voli varuh, odnosno skrbnik. Izkazati se morajo s pooblastilom, ki mu ga izstavi pristojno sodišče in iz katerega je razvidno, da je postavljen za varuha, odnosno skrbnika.

Družabniki

(kompanjoni) javnih trgovskih družb volijo vsak zase. Kot volivec je v volivni imenik

vpisan družabnik posebej in ne javna trgovska družba kot taka. Javne trgovske družbe zato sploh ne volijo, temveč le posamezni družabniki, ki so vpisani v volivni imenik.

Volivna borba v najlepšem razvoju.

Včerajšnji dan in deloma že četrtek je bil začetek volivne borbe, ki znači končno veljavni obračun z družbo, katere cilj je bil lastna korist in usuznjenje slovenskega gospodarstva centralističnemu nasilju. Veliki trgovci in obrtniki prav tako razumevata pomen tega boja kot mali in srednji obrtniki ali trgovci. Brez ozira na strankarsko pripadnost vržejo z združenimi močmi to kliko ob tla. Demokratije se aranžirali zbiranje okrog obrtnikov in trgovcev, pritisnili so na odvisne z grožnjami in obetanj. Tu in tam so se jim kateri z žalostjo v srcu udali, ogromna večina pa samozvestno voli po svojem notranjem prepričanju Jelačin-Ogrinovo listo. Upanje na zmago so demokratije že pustili, branijo se le še, da bi se rešili preveč sramotnega poraza.

Gotovo je že danes, da bo pomenil 22. september nov korak k osamosvojitvi našega gospodarstva, novo mogočno stopnjo slovenske samozvesti.

Sami sebi lažejo.

Demokratsko časopisje skuša z lažmi rešiti, kar more rešiti za propadajočo centralistično kliko. Najljubša jim je laž, da so njihove liste stanovske liste. Kaj misli gospoda iz demokratskega tabora, da je trgovec in esdeesar eno in isto? Ali mislite, da boste obrtniku dopovedali, da mora voliti vašo strankarsko listo, obrtniku, ki trpi tako tržno radi vaših dejanj v letih po prevratu. Lagati, da je stanovsko in demokratsko eno in isto se pravi lagati samemu sebi. Trgovci in obrtniki se ob teh zvijačah smejejo.

In seveda duhovščina.

Le kako bi pristen »Jutrovec« shajal brez duhovnikov! Kaj bi pisalo ubogo demokratsko časopisje, če teh gospodov ne bi bilo več? — Tudi v volivnem boju za trgovsko in obrtno zbornico ne morejo mimo duhovščine. Kakor da bi bili duhovniki volivci v trgovsko zbornico! Takole jo pogruntaj brihtna glava v zadnji številki »Slovenskega naroda«: »Včeraj se je vršil v Ljubljani sestanek duhovnikov z dežele, na katerem so bile izdane zadnje volivne instrukcije za klerikalne organizacije«. Debelo so natisnili te strašne vrstice, da ustrašijo vse pristaše. Strah ima pač vedno velike oči. Mi vemo, da takega sestanka ni bilo, ne vemo pa tudi, čemu naj bi bil. Saj ste vendar že pred tedni prinesli okrožnico, iz katere ste videli, da so trgovci in obrtniki SLS pripravljali na boj. Ali ni ta strah najboljšje izpričevalo, kako na tleh je demokratska stvar? — Zdi se nam pa, da gleda iz te mastno tiskane vesti tudi denuncijantstvo, ki so ga demokratije vpeljali v slovensko javnost. Saj se razumemo.

Kako SDS pridobiva glasove!

Včeraj se je pripetil slučaj, da je nekemu ljubljanskemu trgovcu ponujal esdeesarski agitator 200 (dvest) dinarjev za glasovnico. Ta slučaj obdrži naš volivni odbor v evidenci. Trgovci, primite vsakega takega agitatorja! Vsak tak slučaj sporočite našemu volivnemu odboru!

Volivci izpolnite, kuvertirajte in oddajte NA POSTO TAKOJ. Ne čakajte, ker lahko kako listino izgubite, pokvarite ali vam jo kedo izmakne. Glede pošt se ravnajte po navodilu, ki ga vam dajemo na drugem mestu.

Pozor na SDS-arske intrige na poštah.

Iz Moravě smo prejeli sporočilo, da volivci v Moravčah niso še do včeraj dobili pisma Jelačin-Ogrinove liste, ki so bila oddana v ponedeljek v Ljubljani na glavni pošti. Pisma SDSarskih kandidatov in vsa druga pošta pa pride iz Ljubljane v Moravče v dveh dneh.

Iz Brežic smo dobili že ponovne pritožbe.

Iz Kranja in okolice pišejo zaupniki o naravnost nepojmljivem postopanju nekega poštnega uslužbenca.

Ponovno opozarjamo volivce:

1. Ne oddajajte glasovnic na poštah, kjer so znani eksponenti SDS.
2. Kdor more, naj pošlje glasovnico priporočeno ali pa naj jo prinese v Ljubljano.
3. Nadzorujte, pazite in hitro sporočite vse nerednosti.

Jelačin-Ogrinova lista je lista slovenskega gospodarstva. — Kdor ni z njo, je proti slovenstvu.

Sestanek sejmarjev.

Nezaupnica g. Mohoriču. — Izjave g. Kavčiča.

Včeraj dne 10. t. m. se je vršil ob 6 zvečer sestanek sejmarjev in sejmaric v gostilni pri »Jernejcu«. Na sestanek sta prišla zastopnika obeh list g. Ogrin in g. Kavčič. Sestanku je predsedoval predsednik društva g. Mohorič. Že takoj ob začetku se je opazilo nezadovoljstvo zborovalcev s postopanjem g. Mohoriča, ker ni izpolnil svoje obljube članom sejmarskega društva, da bo preklical svojo kandidaturu na sejmarski listi SDS.

G. Ogrin je obrazložil navzočim protislovenske tendence SDS, ki se sedaj vsiljuje pridobitnim krogom ter jih pozval, naj jo odstranijo iz Zbornice. Govor g. Ogrina so skoro vsi navzoči glasno odobraval.

Ko je videl SDSarski kandidat g. Kavčič, družabnik znane tvrdke Rosmann & Tschurn, kako je razpoloženje zborovalcev očitno proti njemu, je skušal to vsaj malo popraviti zase, pa se mu je zelo ponesrečilo. Značilne pa so njegove izjave, od katerih naj navedemo samo tri: 1. Zbornica ne bo mogla ničesar ukreniti proti centralizmu. 2. Na mnenje zbornice se merodajni faktorji ne ozirajo. 3. Sicer je pa vse skup, en lafirari, kdor pride že v zbornico.

Zborovalci so mnenju g. Kavčiča ostro ugovarjali, češ, »Zakaj pa silite potem v zbornico«.

G. Ravnikar je ob splošnem soglasju zborovalcev in protestom 3 navzočih, povedal g. Kavčiču nekatera prav zanimiva fakta, ki govore proti esdeesarskim kandidatom.

Potem, ko je še g. Ogrin ovrgel malodušne in za zbornico ponižujoče izjave, je g. Ravnikar predlagal g. Mohoriču nezaupnico s pozivom naj odstopi kot predsednik in naj skliče občni zbor društva.

Za predlog je glasovalo 17 članic in članov društva. Glasovanja se niso udeležili trije, med njimi seveda tudi g. Mohorič.

G. Mohorič je potem malodušno izjavil, da bo odstopil od vseh funkcij, od predsedništva društva in kot kandidat na listi SDS.

Koliko so pomagali ostudni napadi »Jutrac« proti gg. Jelačinu in Ogrinu so pričale tudi raztrgane glasovnice SDS pod mizami, kamor so jih vrgli ogorčeni sejmarji.

Zaupniki na agitacijo! Pazite, da bo vsak PRAVILNO izpolnil in kuvertiral glasovnico. Noben glas ne sme radi malomarnosti iti v izgubo.

Za slovensko gospodarsko listo.

Z razpošiljanjem glasovnic za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo se je začela dejanska borba, kdo bo imel v tej zbornici besedo, kdo bo dajal praveč našemu gospodarskemu življenju in branil koristi slovenske trgovine in obrti. Večina slovenskih trgovcev in obrtnikov je že odločena, kdor pa še ni, mu ne bo preveč težko, ako prav pomisli, za kaj gre v tej borbi.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo gre gospodarskim pridobitnim stanovom; ona mora biti odtegnjena borbi za vsakdanja politična gesla, borbi za politično oblast te ali one stranke, strankarskim ciljem in stremeljem v obče. Za našo gospodarsko zbornico morajo eksistirati samo splošni nad vsemi strankarskimi opredelitvami stoječi interesi slovenskega gospodarstva. Zbornica je interesirana samo na tem, da se slovenski narod gospodarsko obdrži in okrepi, da se ne rušijo gospodarske podlage njegovega blagostanja, da se nad zdravim kmetiskim delom dviga ob zadovoljnosti ročnega delavca solidna in cve-toča obrt in trgovina, in da bodo vsi sinovi našega naroda imeli zadosten kruh in pošten zaslužek. Zbornica ima zasledovati le to politiko, da bo slovenska pridnost, iznajdljivost in podjetnost tudi v državi vpoštevana, da se ne bo dušila in zapostavljala ali celo naravnost uničevala in da se bo slovenski industriji in obrti pustil naraven razmah, da se ne bo zavirala z neznosnimi davčninami in carinsko, tarifno in trgovskopogodbeno politiko, ki se na Slovenijo nič ne ozira. Zbornica ima biti izraz enotne volje celega slovenskega ljudstva, da se imajo njegove gnotne koristi v državi čuvati in pospeševati. Na tem stališču stoje vsi oni, ki kandidirajo na Jelačin-Ogrinovi listi, dasi politično pripadajo najrazličnejšim strankam: SLS, NRS, SKS in Nemci, ki hočejo skupno sodelovati s Slovenci, Hrvati in Srbi za gospodarsko konsolidacijo tako Slovenije kakor cele države.

Na čisto drugem stališču pa stoje oni, ki jih je postavila za kandidate nesrečna SDS. To je čisto strankarska lista, ki zapostavlja gospodarske koristi slovenskega naroda in države partizanskim koristim male gručice ljudi, kateri se zbirajo okoli SDS. Dočim so na Jelačin-Ogrinovi listi ugledni predstavitelji slovenskega trgovstva in obrtništva iz vseh strank, so na listi nasprotnne skupine sami izraziti pristaži dr. Žerjave, ki gredo čez drn in stru za esdesarsko politiko. Kdor voli to listo, ne voli za enotno slovensko gospodarsko zbornico, ampak samo za politiko dr. Žerjave, ki je v naši državi popolnoma skrahirala.

Politika SDS je Slovenijo spravila na rob propada. Največ škoda pa nam je napravila ravno na gospodarskem polju. SDS je besno zagovarjala in podpirala belgrijski centralizem in ga zagovarja še danes, češ, da gre za »narodno in državno edinstvo«. V resnici pa gre samo za to, da se odločevanje kakor o vseh drugih tako in predvsem o gospodarskih zadevah Slovenije prenese v centralistični Belgrad. V smislu te politike se je slovensko gospodarstvo ves čas zapostavljalo, se je slovenska industrija obremenjevala in začela demontirati, so se delali v gospodarstvu segajoči zakoni in izdajale naredbe brez ozira na gospodarske koristi Slovenije, da, proti njim. V smislu te politike je SDS uničila eno največjih naših gospodarskih podjetij, je pomagala prenesti stotine milijonov našega denarja v Belgrad in Zagreb, je sodelovala pri osiromašenju našega trgovca in obrtnika, je slovenski narod sploh črnila in očrnila kot protidržaven, ki ga gre vladati samo z bičem in ga prikrajševati, da ne bi postal preveč objesten in nevaren. In kakor je, kadar je bila na oblasti, pomagala proletarizirati naše uradništvo, pritiskati in preganjati učiteljsko, tako je krepko pomagala tlačiti slovenskega trgovca in obrtnika. Njeni eksponenti v Sloveniji so tisti, ki privijajo davčni vijak, tako da se naše gospodarstvo ne more razmahniti, njeni eksponenti sedijo na vladi, ki tlačijo vsako gospodarsko inicijativo in jo duši s svojim birokratizmom, njeni pomagači v raznih oddelkih centralne uprave mečejo napredku naše industrije polena pod noge.

In zdaj bi ta stranka rada gospodovala tudi v zbornici za trgovino in obrt! Povsod vum vržena, bi se rada končno vgnezdila tu. Ko so ji vsi zapustili, bi rada našla gnotne in moralne pomoči v Trgovski zbornici, seveda na škodo slovenskega gospodarstva. To se ji pa ne sme in ne bo posrečilo. Kdor odda svojo glasovnico za listo SDS, se zastonj trudi. Slovenski trgovci in obrtniki si bodo izvolili slovensko enotno gospodarsko čisto stanovsko zbornico, ne pa kake filijale bankrotne SDS.

Industriji oddajte glasovnice na pošto samo priporočeno!

FRAMASONSKI KONGRES.

Belgrad, 10. sept. (Izv.) Jutri se bo tukaj pričel kongres svobodnih zidarjev. Na kongresu bodo zastopane vse evropske države.

Spor med TPD in vlado stacionaren.

Belgrad, 10. sept. (Izv.) Ministrski svet se je na današnji seji v glavnem bavil s konfliktom med rudarskimi podjetniki in državo. Po dolgi razpravi se je sklenilo, da država ne more popustiti in da mora vztrajati pri svoji zahtevi, da so cene premoga znižajo za 15%. Podjetniki pa morejo pristati samo na 10%. S tem ponovnim sklepom ministrskega sveta se je rešitev tega vprašanja otežkočilo. Nadalje je ministrski svet sklenil, da ostanejo agrarne direkcije še eno leto.

Belgrad, 10. septembra. (Izv.) Tukaj so se danes mudili zastopniki rudarskih delavcev iz Slovenije. Med drugim so obiskali tudi ministra Puelja. Kakor se vidi iz poročila ministrskega sveta, g. Puelj delavcem ni pomagal. Nek radičevski minister je izjavil, da morajo v tej veliki krizi tudi delavci nekaj žrtvovati. Ta izjava, ki se je hitro raznesla, potrjuje, da nima vlada prav nobenega socialnega čuta.

Belgrad, 10. septembra. (Izv.) Kakor znano, je vlada v sporu z rudniškimi podjetniki računala na inozemska podjetja, da bo v licitaciji od njih dobila cenejši premog kot od naših. Sedaj se je pokazalo, da inozemski rudniki ne kažejo preveč vnetosti, da bi se udeležili licitacije, ker je znano, da vlada nerada plača. Domačim rudnikom je dolžna nad 100 milijonov Din.

Belgrad, 10. septembra. (Izv.) Na sporu med vlado in domačimi rudniki direktno neprizadeta osebnost je Vašemu dopisniku izjavila, da je kljub navidez odklonilnemu stališču vlade utemeljeno upanje, da se v kratkem doseže kompromis. To po mnenju te osebe sledi iz dalekosežnosti posledic, ki bi nastale, ako bi vlada ne popustila, rudniki pa bi ustavili obrat. Vlada računa sicer na inozemski premog, ki se nam ponuja za takozvane »dumping-cene«, to je za vsako ceno, posebno iz Madjarske in Poljske, toda ta stvar je zelo riskantna. Inozemske družbe namreč rade, potem ko so oddale prve partije premoga, pod najrazličnejšimi pretvezami naenkrat s cenami zopet skočijo kvišku, oziroma dobave ustavijo. Vrh tega bi morala država inozemski premog plačati takoj v gotovini in v to svrhu nakupiti inozemske valute, kar bi povzročilo padec dinarja, ne pa kakor zdaj, ko našim podjetjem leta in leta ostane ogromne vsote enostavno dolžna. Tudi vojnemu ministru ne more biti vseeno, ali so naše železnice navezane na domači ali na tuji premog. Treba tudi vzeti v vpošte, da bi državi odpadlo letno okoli 100 milijonov Din davkov, ako domače družbe vstavijo obratovanje; vrh tega bi nastal velik problem, kaj z 20.000 delavci in družinami, ki bi bile vržene na cesto. Stvar torej ni tako enostavna, je dejal omenjeni politik.

Uzunovičev in Maksimovičev položaj trden

Bled, 10. sept. (Od našega poročevalca.) Minister Maksimovič je sprejel danes dopolne velikega župana Baltiča, naka je čez eno uro govoril z dr. Žerjavom. Opaža se, da se Maksimovič izogiblje vsakih izjav, kar je očitno v zvezi s težkim položajem, v katerem se momentano nahaja radikalna stranka. Domneva se pa, da je vsekakor Maksimovičev

politični položaj čvrst; isto velja tudi za predsednika Uzunoviča. Maksimovič ni bil danes pri kralju v audienci. Kralj hoče, potreben od mora, izkoristiti poslednje dni svojega letošnjega bivanja v Suvoboru, da bi bil v popolnem miru. Jutri odpotuje g. Maksimovič iz Bleda.

Rade Pašić povabljen pred anketni odbor.

MOŽ JE V INOZEMSTVU.

Belgrad, 10. sept. (Izv.) Anketni odbor je danes zasljal dr. Tartaglio, zastopnika adamovske tovarne. Dr. Tartaglia se je skliceval na svoje navedbe pred sodiščem ob priliki tožbe D. Stojadinovič—R. Pašić. Na vprašanje, ali mu je znano, da je adamovska tovarna dovolila 30 odstotni popust od fakturiranih zneskov, je odgovoril negativno. — Dr. Tartaglia je znano, da je Rade Pašić prejel ček za 2.000.000 češkoslovaških kron. O nadaljnjih 4.000.000 češkoslovaških kronah pa zatrjuje, da ne ve ničesar. Dr. Tartaglia pravi, da je tovarna v Adamovem izplačala večje svote, od katerih je on prejel honorar za dveletno delo. Ni pa hotel povedati, kako visoke svote so se mu izplačale. Na opozoritev, da pravi neka priča, da je dobil od celokupne vsote več milijonov nagrade eno petino, je dr. Tartaglia odgovoril, da njegov honorar ni znašal ene petine.

Po zaslišanju dr. Tartaglie so se prečitati spisi adamovske tovarne, ki jih je tovarna poslala po češkoslovaškem poslanstvu anketne-

mu odboru. Adamovska tovarna v spisu protestira proti trditvi, da bi pri opremi vagonov porabljala star material, da bi predložila netočne račune in da bi ponujala kdaj 30 odstotkov popusta. Ker se anketni odbor ni obrnil na tovarno, je gotovo, da reagira na vesti, ki so tozadevno prodrle v časopise.

V debati o Rade Pašićevih aferah, ki je nato sledila, so poslanci opozicije dr. Hodžar, Timotijević in Demetrovič zahtevali, da se takoj zasliši Rade Pašić, takoj nato pa še vdova Milin, državni svetnik Sardelić in ravnatelj adamovske tovarne G. Gut. Temu so se radikalni uprli. Nadaljnje zasliševanje smatrajo za nepotrebno. Radičevci so molčali. Po precej burni debati se je sklenilo, da se vse imenovane osebe povabijo k zaslišanju. Ker so vsi ti, razen Sardelića v inozemstvu, se bo do njihovega prihoda nadaljevala razprava o R. Pašićevih aferah.

Prihodnja seja bo jutri. V krogih Pašićevih prijateljev se dvomi, ali se bo njegov sin odzval vabilu anketnega odbora.

Vedno močnejše zблиževanje med našo državo in Nemčijo.

Belgrad, 10. septembra. (Izv.) Sinoči je sem prispela skupina nemških parlamentarcev iz Nemčije pod vodstvom dr. Helsenherja. Ta skupina ze na potovanju skozi Avstrijo in Madjarsko prispela v Jugoslavijo v svrhu spoznavanja gospodarskega položaja z ozirom na gospodarske zveze, ki jih imajo Avstrija, aMadjarska, Jugoslavija in Romunija z Nemčijo. Zlasti pa so prišli radi proučevanja prometa na Donavi. Iz Jugoslavije bodo odpotovali v Romunijo.

E ndel skupine gostov z dr. Helsenherjem na čelu je takoj nadaljeval pot v Romunijo, drugi del pa je pod vodstvom predsednika nemškega Schutzbunda v Berlinu dr. von Lösch ostal v Belgradu. Pomočnik zunanjega ministra dr. Jovan Marković je sprejel goste in jih pozdravil. Pri tej priliki so gostje izrazili globoke simpatije in prijateljsko razpoloženje celega nemškega naroda napram Jugoslaviji. Isto je izjavil pomočnik zunanjega ministra dr. Jovan Marković.

Popoldne so se podali v Zemun. Zvečer so odpotovali v Novi Sad, da obiščejo Vojvodino. V torek se vrnejo v Belgrad, nato pa

bodo obiskali notranjost Srbije, Hrvatske in Slovenije.

V tukajšnji javnosti se temu obisku pripisuje velik značaj in vlada zanj veliko zanimanje. Tekom dneva so parlamentarci v hotelu »Excelsior«, kjer stanujejo, dali časnika-karjem obširne izjave o ciljih potovanja in o vtisih, ki so jih dobili. Njihove izjave so se strinjale v tem, da jetreba delati na čim močnejšem zблиžanju Nemčiji in Jugoslavije.

Dr. von Lösch je izjavil, da je v Nemčiji najboljšje razpoloženje za sodelovanje z Jugoslavijo. V Nemčiji so vzbudile veliko zanimanje vesti o jugoslovansko-madjarskem zблиžanju povodom znanega govora madjarskega regenta Horthyja pri Mohaču. Von Lösch pravi, da je mnenja, da se je pričelo novo zgodovinsko orazdobje Jugoslavije in Madjarske. Nemčija to zelo pozdravlja, ker je enako razpoložena napram Madjarski, kakor napram Jugoslaviji. Niničev govor v Zenevi, katerega so spotoma čitali, je nanje napravil najlepši vtis.

Parlamentarci, ki so ostali v Belgradu, bodo skušali stopiti v stik z našimi vodilnimi činitelji.

prejel. Predlaga, da se ta določba črta. Člen je bil sprejet nespremenjen.

Čl. 98. govori o skupnem gospodinjstvu, kateremu se prištevajo hišni gospodar, žena in ostala družina, kakor tudi neposredni dnarnarji. Posl. Pušenjak se je zavzel za to, da ostane dosedanja določba, da se ne štejejo h skupnemu gospodinjstvu tisti, ki tje ne spadajo. Člen se odloži za pozneje.

Čl. 99. ugotavlja, da se povečanje premoženja vsled dedščine in darila in sprejete življenjske zavarovalne glavnice ne smatra kot dohodek. Člen se sprejme.

Čl. 100. določa, da se kot vsota enoletnega bruto-dohodka smatra dohodek zadnjega koledarskega leta pred davčnim letom. Nato se je seja prekinila.

Finančni odbor bo obiskal vsa državna podjetja.

Belgrad, 10. sept. (Izv.) Finančni odbor je vzel na znanje poročilo, da še niso vsi ministri predložili računskih zaključkov vseh državnih podjetij. Sklene se, zahtevati ponovno predložitev. Sklene se, da se predloženi material prouči, nato pa obiščejo vsa državna podjetja in na licu mesta prouči njihovo stanje.

Posl. Pušenjak priporoča, da je treba najprej na podlagi računskih zaključkov, poročil, proučiti stanje državnih podjetij. Na podlagi teh študij je treba obiskati vsa podjetja in na licu mesta naj se njih ravnatelji zaslišijo. V istem smislu so govorili ostali člani opozicije. Radičevci so molčali. Sklenilo se je predvsem pričeti s proučevanjem materiala in sicer v tem-le redu: 1. kmetijske ustanove, 2. tovarne, 3. monopolska podjetja, 4. vojaške ustanove, 5. gozdovi in rudniki, 6. prometne naprave. K drugi točki dnevnega reda o podporah se ni moglo priti, ker ni bil minister Puelj navzoč. Prihodnja seja bo jutri.

Grčija pred novo revolucijo.

Atene, 10. sept. (Izv.) Vsled vladnega sklepa, da razžene republikanske gardo, sta poveljnika garde Zervas, Derdilis tekmoč zbrala sile, s katerimi razpolagata, da bi preprečila izvedbo sklepa in proglasila direktorium. Da bi okrepila atensko divizijo, je vlada pozvala divizijo iz Kleadina. Okrog 7. ure so te čete obkolile upornike v Ambelokipu atenskega predmestja. Ob 10. so poslali k upornikom poslanika, da se z njimi pogaja. Ti so kot pogoj stavili oprostitev kazni. Predsednik vlade Kondilis je to odbil in upornike napadel. Pehota in artilerija sta nanje otvorili ogenj in jih končno napadli. Borba je trajala četr ure. Uporniki so zgubili mnogo ljudi. Med vladnimi četami pa ni bilo nobenega ranjenca. Uporniki so se brezpogojno udali. Popoldne so se vršile velike narodne manifestacije za vlado. Uporniki se bodo primerno kaznovali. Uradno obvestilo pravi, da vlada v celi državi red in mir.

London, 10. sept. (Izv.) »Bully News« poroča iz Aten, da stoji Grčija pred novo revolucijo. General Plastiras koraka s svojimi četami proti Atenam. Pri dosedanjih nemirih je bilo 40 oseb ubitih in nad 100 ranjenih. Zlajši.

Atene, 10. sept. (Izv.) Vlada objavlja, da so v novo protivladno gibanje zapleteni razen komunistov tudi royalisti. Vlada je odredila številne aretacije. Po uradnih objavah je zopet vpostavljen mir.

Atene, 10. sept. (Izv.) Predsednik republike Konduriotis je imel daljši razgovor s predsednikom vlade Kondilisom. Po sestanku je izjavil general Kondilis časnikarjem, da je predsednik republike odobril vse vladine ukrepe.

Beleške

Δ Z jugoslovensko nacijo ne bo nič. Zdaj jo je namreč mali Morje v »Jutru« slovesno pokopal. Pričakovali smo, da bo stoprav ob pravniskem kongresu posebno navdušeno proslavljali nacijo, pa evo, kaj je našel, študirajoč zbrane pravnike: da so Slovenci Nemci, Hrvati Rusi, Srbi pa Francozi. Iz tega se seveda ne da narediti jugoslovenska nacija, zato je pa kar posebej opredelil še Dalmatince kot Italijane, Vojvodince kot Madjare, Bosance pa kot Turčine. In tako nas je Jugoslovane razdelil na nič manj kot šest plemen, in z državnim in narodnim edinstvom je ven. Zalostna nam najka.

Δ Na Korčuli je udril h g. Pribičević prav krepko po Radiću in dejal med drugim, kakor beremo v »Jutru«: »Ni predavno, ko je Radić na zboru v Vrhpolju dejal, da se bo kraljevo žezlo zlomilo na hrvatskih hrbtih. A danes vidite Radića kot kraljevega slugo, ki donaša narodu kraljeve pozdrave ter črpa od njega vso moč svoje stranke.« — Mi ne vemo, ker se v jugoslovanski ideologiji ne spoznamo, ali je g. Pribičević monarhističnega ali republikanskega mišljenja, na vsak način pa izgleda, da mu ni všeč, da se je Radić iz republikanca prelevil v monarhista, ker mu to pri vsaki priliki očita.

Δ O mednarodnem položaju naše države in njenem ugledu je ugotovil g. Pribičević, da je pod režimom RR sporazuma padel kot še nikoli prej. — To je tudi res, kar je tu povedal g. Pribičević. Toda istočasno demantira g. Pribičevića njegovo ljubljansko glasilu, ko v uspehu g. Ninčica o vprašanju bolgarskega posojila vidi priznanje ugleda, ki si ga je naša kraljevina pridobila v mednarodnem svetu. Da ni morda mali Morie tajni zaveznik RR vlade s posebnim ozirom na njegove neprikrite simpatije z zagrebško politiko, ki jih je pokazal v zadevi slovenskega Prekmurja?

Δ »Povlastice« za rezervne oficirje imenuje »Jutro« naredbo prometnega ministra, po kateri imajo pravico do letno trikratne polovične vožnje na železnicah. — A odkod ima »Jutro« povlastice za neprestano padenje in mrcvarjenje slovenskega jezika?

Svečan sprejem Nemčije v Društvo narodov.

DR. STRESEMANN: MIR, SVOBODA, EDINOST. — BRIAND: NIKDAR VEČ VOJNE.

Zeneva, 10. septembra. (Izv.) Že dolgo pred početkom seje so bili vsi prostori dvorane, v kateri se je vršilo zborovanje skupščine Društva narodov, do zadnjega mesta zasedeni. Točno ob pol 11. uri se je oglašil zvonec kot znamenje, da se je pričela seja. Predsednik dr. Ninčič je pozval predsednika volivnega odbora Guerera (Salvador), da poroča o sprejemu Nemčije. Ta poda nato poročilo, da so izpolnjene vse formalnosti in da je smatrati Nemčijo kot članico Društva narodov. Predsednik seje dr. Ninčič zaprosi nato, naj nemška delegacija vstopi. Ob veliki napetosti pride nato v dvorano nemška delegacija in zasede svoje mesto poleg avstrijske delegacije. V dvorani nastane buren aplavz in viharno pozdravljanje. Dr. Ninčič pozdravi nemške delegate in poudarja velik pomen vetopa Nemčije v Društvo narodov. Zahvali se jim, da so se udeležili že prve skupščinske seje in poda nato besedo dr. Stresemannu. Oči vseh zborovalcev se obrnejo pri tem na voditelja nemške delegacije, reflektor obsveti njegovo postavo in od vseh strani hite slikati fotografiji in kinooperaterji ta svečan trenutek. Dr. Stresemann se zahvali najprej predsedniku in skupščini za lep sprejem. Vstop Nemčije je nov dokaz prijateljskega sodelovanja med državami in bo zgodovinskega pomena za utrditev miru. Dogodki svetovne vojne so v temeljih razrušili medsebojne odnose in priveli človeštvo do spoznanja, da prične zopet delati za medsebojno sodelovanje. Tega pa ne bomo dosegli z zapiranjem mej, temveč s prijateljskim sporazumevanjem.

Važnejše kot gospodarsko zблиževanje pa je duševno sodelovanje. Mnenja sem, da noben narod, ki pristopi v krog Društva narodov s tem ne zataji svojega lastnega življenja. Najboljše delo vsakega naroda za človeštvo je v tem, da skuša do čimvečje stopnje razviti duševne in duhovne sposobnosti svojega naroda in te obrniti v prid celokupnosti, kakor so to delali največji duhovi vseh narodov. Tako se ustvarja zveza med narodi in zagotavlja medsebojno varnost. Politično oživetje teh idej je glavna naloga držav in predpogoj za medsebojno razumevanje in spoštovanje.

Nemčija se je ves čas prizadevala živeti v miru s svojimi sosedi in bo to politiko tudi vnaprej nasledovala. Z zadovoljstvom ugotavljam, da je imela veliko uspehov in danes izjavljam v imenu vlade in vsega nemškega naroda, da bo Nemčija tudi nadalje delala z vsemi močmi za utrditev Društva narodov. Največjega pomena za mirovno prizadevanje je mednarodna pravna zakonodaja in delo na razorožitvi. Nemčija je prišla z razoroževanjem že po pogodbi v Versaillesu kot začetek nadaljnega splošnega razoroževanja.

Večjega pomena kot vse drugo, pa je medsebojno zaupanje. Nemčija želi z vsemi narodi delati ob medsebojnem zaupanju in zato obžaluje, da je Brazilija odpovedala svoje sodelovanje pri Društvu narodov. Mi se čutimo eno z narodi v Društvu in upanju, da se tudi Španija ne bo odtegnila temu skupnemu delu in bo ponovno posvetila svoje politične sile v službo tega mirovnega prizadevanja. Naj bi se še nadalje delo Društva narodov vršilo v znamenju treh gesel: mir, svoboda, edinstvo. Potem bo prizadevanje za zблиževanje imelo vedno več uspehov.

Govor dr. Stresemanna je bil sprejet z velikim odobravanjem in živahnim aklamiranjem. Njegov govor je bil nato preveden v francoščino in angleščino, nakar je dobil besedo francoski zunanji minister Briand.

Skoro vsak odstavek njegovega govora je bil prekinjen z odobravanji. Briand je govoril: Dejstvo, da sta se danes srečali tu Francija in Nemčija in da je dr. Stresemann govoril na tej seji v prisrčnih besedah o miru med narodi, je najboljše znamenje za pomembnost tega dne. Vsi tisti, ki so doslej dvomili ali z ironijo opazovali delo Društva narodov, bodo morali svoje mnenje spremeniti. Današnji dan pomenja pomirjenje vseh onih očetov in mater, ki so bili v strahu za življenje svojih otrok, kajti današnji dan pomeni znamenje miru. Geslo današnjega dne je: nikdar več vojne! Spori se morajo reševati mirno, v znamenju sprave, razsodišč in miru. Oba naroda sta pokazala dovolj moči in heroizma in sta odeta s toliko slavo, da se moreta meriti z vsemi drugimi. Niti Nemčija, niti Francija ne potrebujejo zato novih dokazov. Iščimo odslej slave drugod. — Pot od Locarna do Zeneve ni dolga, toda zdi se, da je tembolj obdana s težavami. Vsi morajo sodelovati pri delu za mir, to delo se mora vršiti sporazumno z vsemi državami in nikakor ne smemo izgubiti izpred oči skupnega cilja: da smo vsi člani evropske zajednice. Pustimo medsebojna škovanja, ker moramo čutiti vsi veliko medsebojno odgovornost. Upajmo, da damo nam in vsemu svetu miru, sodelujmo na obnovitvi Evrope.

Popoldne je govoril na seji dr. Ramek. K velikim uspehom tega dela je treba šteti tudi saniranje avstrijskega gospodarstva in financ. Spominja se velikih moči, ki so pripravljali pot temu velikemu dnevu in bili učitelji človeštva skozi stoletja. Omenja predvsem Kanta, katerega duh je pripravil pot današnjemu dnevu in čakal, da pride njegov čas. Pozdravlja nato novo članico Društva narodov, katere vstop mora razveseliti predvsem tudi Avstrijo. — Dr. Ramek je govoril v nemškem jeziku in je njegov govor prebral nato v francoski prestavi avstrijski poslanik v Bernu.

Zeneva, 10. sept. (Izv.) Danes opoldne so priredili časnikarji pri Društvu narodov slavnosten obed, pri katerem sta govorila tudi dr. Stresemann in Briand. Dr. Stresemann je izjavil, da napreduje ideja sporazuma v Locarnu, katere uspeh je tudi današnji dan. Govor Briandov je napravil nanj mogočen vtis, najbolj pa mesto v njegovem govoru, kjer je rekel, da sta obe državi pokazali dovolj heroizma in dosegli toliko slave, da se moreta meriti z vsakomur in pozval Nemčijo k prijateljskemu skupnemu delu.

Zeneva, 10. sept. Dr. Ramek je v Ženevi imel zadnje dni več sestankov s predsednikom skupščine D. n. dr. Ninčičem radi sklepa razsodišne pogodbe med Avstrijo in Jugoslavijo. Pogodba bo najbrže že jutri podpisana od zastopnikov obeh vlad.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Zeneva, 8. septembra 1926.

Izvršen je danes na plenarni seji Društva narodov brez posebnih ceremonij. One pridejo na vrsto, ko zastopniki premagane Nemčije prvič sedejo med zastopnike držav, ki si želijo miru in zanj delajo. Tudi ploskanja ni bilo veliko, celo manj kakor sicer, kadar skupščina sprejme kak »rapport« te ali one komisije o možnosti upeljave esperanta, o odpravi suženjstva v Evropi ali slično. Kakor je javnost utrujena od dvetletnega prežvekanja globoko zamišljenih razprav o tem, ali bo Nemčija sprejeta ali ne, kaj bo, če ne vstopi posebni oddelek v dokaz, da je neizogibno, da država odnošaje različnih konfesij, kar se tiče zakonskopравnih vprašanj, po svoje uredi. S tem je priznana potreba državne zakonodaje vsaj glede mešanih zakonov in glede učinkov prestopa v drugo vero na zasebnopravnem polju. Glede pripadnikov nepriznanih konfesij in glede brezkonfesionalcev je državna kompetenca sploh nesporna.

A čim priznavamo upravičenost in potrebo po državi vstvarjenega medverskega zakonskega prava, moramo logično sklepati a minori ad majus in državi priznati polno kompetenco na polju zakonskopравne zakonodaje vobče. Medversko zakonsko pravo ni nič drugega kakor del grajskega zakonskega prava, vstvarjen radi ekskluzivnosti verskih prav in radi nemogočnosti kompromisov med njimi. Država se izogne potrebi medverskega zakonskega prava, ako vstvari za se svoj samostojen grajski zakonskopравni red v celoti, ki je diktiran po njenih koristih in zgrajen na prepričanju, da je zakon osnova vsega socialnega ustroja v državi brez ozira na njegovo versko stran. Dvomi in pomisleki v tem pogledu bi sploh ne smeli obstojati. Edino samostojno celotno grajsko zakonsko pravo je sposobno odstraniti današnje nedostatke in vrniti prebivalstvu omajano vero v obstoječi pravni red. Edino ta pot vodi do popolne enakosti vseh državljanov pred zakonom, kati ta enakost je po verskih pravih izključena. Ta pot nikomur ne brani natančno izpolnjevanje verozakonskih predpisov, ona samo garantira svobodo vesti tudi tistim, ki se po verozakonskih

pi, kaj bi se moglo zgoditi, če je ne sprejemo, ravno tako so tudi delegati malih držav na skrivaj razmišljali in z intimnimi prijatelji razpravljali o tem, zakaj morajo glasovati za sprejem Nemčije v Društvo narodov in za delitev stalnega mesta v Svetu njej. G. Chamberlain in g. Briand sta med tem izmenjavala duhovite šale s svojimi »kolegi« — časnikarji v buffetu. Vse je izvršeno nekam v naglici, skoraj tiho. Predsednik Društva narodov, g. dr. Ninčič, se je omejil samo na konstatacijo, da je 48 držav soglasno sprejelo Nemčijo v svoj miroljubni krog in da je to dejstvo od izrednega, velikega pomena za bodočnost Društva narodov.

Vsekakor zelo tehtna konstatacija, ki služi na čast vodji naše diplomacije. Po splošnem mnenju pa je ta ugotovitev tudi točna in iskrena, kar najbolj dokazuje, da obrekuje, kdor trdi, da balkanski diplomati govorijo dvomiselnost in da zavijajo.

Vstop Nemčije v Društvo narodov — tako trdijo tukaj zbrani diplomati — je res velike važnosti za to versajsko institucijo. Ustanovljena zato, da zmogovitim velesilam služi kot nadzorovalni organ za izvršitev diktiranih pogojev in za prižnico angleškega in francoskega zunanjega ministra, da z nje pošiljata v svet svoje lepe ideje, očetovske nasvete in blage ukore malim državam, je uspavala samo, v kolikor je vladalo v izvajanju in sprejemanju tega »popolno soglasje«. Zato se tudi v sami ustavi Društva predvideva soglasnost sklepov Sveta, ki je faktično odločujoč, do čim je plenum bolj zato, da balkanski, indijski in afriški diplomate javno dokažejo napredek v znanju francoskega in angleškega jezika, obeh ustavno določenih uradnih jezikov. Tako soglasje je seveda dosedaj bilo lahko in mogoče, dokler sta pri isti mizi sedeli dve vsaj v glavnem si prijateljski velesili in pa zavezniki ene ali druge. Včasih so se sicer

malo sprli: Dva mlajša in manjša člana sta dobila dovoljenje, da napravita konflikt, pametnejši in večji so tako zadevo vedno in v obojestransko zadovoljnost rešili. Tako je šlo pri vseh problemih in vprašanjih: Ko je Italija zasedla Krf, so bili Grki proglašeni in za krive spoznani; ko so Grki poskusili to svojo napako popraviti z malim izprehodom v Bolgarijo, so morali plačati in postavljeni so bili na javni pranger. Če se v Vojvodini izvrši eksekucija pri kakem dobrodušnem nemškem kmetu, ker ne more prodati svojega posestva, da bi plačal davke, pride v državo posebna komisija, da študira položaj narodnih manjšin. Stane seveda več kakor pa znašajo vsi davki v Sloveniji skupaj. Če pa italijanska vlada izžene stotine in stotine slovenskih duhovnikov, učiteljev in uradnikov, ali če sklene, da se rodbinsko ime vsakega poštenega in zadnjega Slovenca ali Hrvata lahko z enostavnim odlokom okrajnega glavarja spremeni v »italianissimo«, je to povsem v duhu pakta Društva narodov in v zadnjem času tudi Locarna.

Ravno v tem vprašanju urejevanja manjšinskih zadev v malih državah se je Društvo narodov najbolj aktivno pokazalo in po raznih krajih potujejo nadzorovalne komisije angleških »oberstov« in francoskih »colonelov«. Nemci pa trdijo, da imajo oni največ takih manjšin. Zato bo najbrže v tem oziru treba nove procedure. Pa še par sličnih zadev, ki jih je Društvo narodov reševalo v splošno zadovoljnost. Sedaj bo potrebno tudi tega novince prepričati o koristnosti dosedanjih metod. Zato je treba precej časa in truda. S tem bo zaostalo delovanje Društva narodov na drugih poljih in zato so v skrbeh gospodi diplomati, ker ne bodo mogli dati duška svojemu iskrenemu zavzemanju za mir, slogo in napredek med sosedi.

II. kongres pravnikov kraljevine SHS.

RAZPRAVE V SEKCIJAH.

Zjutraj je zborovala I. sekcija v porotni dvorani o vprašanju: »Izenačenje bračnih prav v kraljevini.« Najživahnejša in najostrejša je bila debata o tem referatu. V bistvu sta se ostro pojavili dve ekstremni struji, od katere ena je bila neizprosnna zagovornica obveznega civilnega zakonskega prava, dočim je druga z vso vehemenco branila fakultativni civilni zakon. Prva se je opirala na zglede zapadno evropskih držav Italije in Francije, na ustavo in na dejstvo, da bi se tem potom najkrajše poenostavilo državno zakonsko pravo ter čimprej izvedlo državno edinstvo, do čim so drugi kazali, da gre v tem vprašanju za nekaj več nego samo za golo pogodbo, da gre za tradicije vernikov in za svobodo vesti. Opozarjali so na nevarnost kulturnih bojev in na večino državljanov, ki žele zakon po verskih predpisih. Posredovalni predlog večine referentov je v tem oziru propadel. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se naglašja potreba za čimprejšnjo vzakonitev enotnega zakonskega prava za vse državljane, ne izvzemši muslimanov, na načelu obveznega civilnega zakona.

Debato je vodil spretno in spričo burnih nastopov med govorniki strogo, predsednik višjega deželnega sodišča g. dr. Janko Babnik; v debato pa je posegla cela vrsta odličnih pravnikov, kakor rečeno, strastno, morda celo v škodo stvari same prestrastno.

II. sekcija: Kazensko pravo in postopek je razpravljala o odškodnini za neupravičeni preiskovalni zapor. Zagrebški vseučiliški profesor dr. Josip Šilović je v kratkem referatu podal svoje misli:

V družbi mora biti kazen v obliki ome-

jitve osebne svobode. Vprašanje je, ali je državljan, ako se je državni organ zmotil, dolžan po nedolžnem trpeti. Ako se država-tožitelj zmoti, ne sme brez odgovornosti uničiti eksistence državljana, ampak mora plačati odškodnino.

Slučaji krivičnega zavora so pogostejši, kakor krivičnih obsodb. Države, ki svojih državljanov ne zaščitujejo, njeni podaniki ne cenijo. Princip odškodnine je zahteva prava in politike. Pri nas smo bili proti odškodnini iz finančnih razlogov. Jaz sam sem glasoval proti. Danes pa sem odločno za to, da se načrt sprejme načelo o odškodnini za neupravičeni preiskovalni zapor. Mogoče so zlorabe z odškodnino. Temu se bo odpomoglo s tem, da se dotičniku odškodnina odredi. Če bo država dolžna dati odškodnino, bodo njeni organi bolj pazili na zakonske odredbe, ker bodo oblasti od njih zahtevale regres. Pri nas se roki za preiskovalni zapor ne držijo.

K PLATNENI OBLEKI KUPITE PLATNENO OBUTEV

Moški 99° - Zenski 65° -
Otroški 49° -

Bata

Univ. prof. dr. Rado Kušej:

Izenačenje zakonskih prav v kraljevini.

Referat na drugem kongresu pravnikov v Ljubljani dne 9. septembra 1926.

(Dalje.)

Tako se čutijo verska oblastva brez vsake legitimacije poklicana, soditi o veljavi državnih in drugovrskih predpisov ter o veljavnosti pravnih činov, ki so bili po teh predpisih izvršeni. Ker verska oblastva nimajo nikake instance nad seboj in ker so vezana vsa na svoja načela, ki so zanje edino merodajna, ni treba posebej dokazovati, da država s celo vrsto priznanih ravnopravnih konfesij z verskim zakonskim pravom ne more izhajati. Ako namreč med pripadniki različnih konfesij vsak konubij prepove, krši načelo verske svobode in državljske ravnopravnosti, ako pa konubij dovoli, mora sama določiti pogoje, pod katerimi smatra sklenjene zakonske zveze za veljavne, ker si verska prava v tem oziru navadno nasprotujejo. Most med različnimi konfesijami more samo država vstvariti in ona jedina je v to poklicana. Zato govore nekateri interkonfesionalni zakoni o posebnem »medjuverskem bračnem pravu«. Temu je v našem osnutku posvečen posebni oddelek VIII., kateremu pa iz svoje strani želim, da bi se nikdar ne uzakonil, ker bi obstoječi kaos le še povečal. Vsekako pa mi zadostuje ta

nih ne smatrajo vezane. Ta pot je jamstvo za resnični obstoj politične pravice verske svobode, je garancija za pravilno izvedbo ustave, je pa tudi garancija za svetost verskega prepričanja, ki se ne sme ravnati po ugodnejših izglelih seksualnega značaja. Enotno grajsko zakonsko pravo ne pomeni afronta proti nobeni cerkvi, nobeni veri, ono je samo slovesna izjava zakonodajalca, pod katerimi pogoji je zakon veljavno sklenjen. Izenačeno grajsko zakonsko pravo bo prebivalstvo različnih konfesij politično zблиžalo in današnje verozakonske razlike potisnilo na stranski tir, proselitstvu s prestopom radi možnosti razveze pa bo napravilo konec.

(Dalje.)

Orli v Rimu.

Rim, 6. septembra 1926.

Naši Orli na grobu sv. Alojzija.

Danes, zadnji dan našega bivanja v Rimu, je bil določen, da se naša mladina ob 200letnici smrti sv. Alojzija, pokloni temu zaščitniku. Ob 7 so se zbrali Orli v kroju v cerkvi sv. Ignacija, kjer počiva v desni prečni ladlji pod oltarjem sv. Alojzija.

Okrog tega oltarja se je to jutro zbrala naša mladina, ki hoče po zgledu angelskočistega mladeniča živeti. Lepo je povdaril prevzvišeni g. škof dr. Jeglič v svojem govoru na tri temeljne točke, v katerih naj bi slovenska mladina posnemala sv. Alojzija. Čistost, zatajevanje samega sebe in pokorščina do sta-

rišev, te tako lepe poteze v življenju sv. Alojzija, pa tudi v ciljih, katere goje naše mladinske organizacije in kongregacije, katere večinoma stoje tudi pod varstvom sv. Alojzija.

Med mašo je popeval mešan zbor na božne pesmi. Veliko članov in članic je korporativno pristopilo tudi k sv. obhajilu. Po službi božji smo si natančneje ogledali oltar in grob sv. Alojzija. Na oltarju je relief iz kariskega marmorja, kateri nam predstavlja, kako spremljajo angeli Alojzija v nebesa. Nad celim reliefom počiva izraz nebeske blaženosti. Čimdalje človek kleči pred tem oltarjem, tem topleje postaja človeku pri srcu. Poleg oltarja počiva pod rdečim baldahinom blaženi Bellarini, spovednik svetega Alojzija.

Po strmih stopnicah pridemo mimo prvotne kapelice Marijanskih kongregacij (prima primaria) v kapelico, nekdanjo sobo svetega Alojzija. Poleg te sobice je bila soba Janeza Berhmannsa. Pisma, knjige, spisi itd., nas spominjajo na svetnika.

Naš vatikanski poslanik med našimi Orli.

Danes ob 12 sta obiskala naše taborišče g. poslanik Simić in g. svetnik Jovanović. Vse mize in vsi prostori so bili okrašeni z našimi jugoslovanskimi zastavicami. Prijazno je nagovoril naše Orle g. poslanik Simić in se zanimal za podrobno delo orlovske organizacije. Tekmovalna vrsta krepkih naših telovadcev mu je imponirala. Vsi so navdušeno zapeli himno: »Lepa naša domovina«. Kakor včeraj, prav tako je tudi ta obisk napravil na vse izletnike najlepši utis.

Odškodnino za neupravičeni preiskovalni zapor priznavata tudi Nemčija in Avstrija. Država bo pri odškodninah za neupravičeni preiskovalni zapor več prihranila, kakor jo sedaj stanejo tisti, ki so neupravičeno v zaporu. V Sloveniji obstoji institucija odškodnine za krivično prestani zapor. Treba jo je razširiti na vso državo. Sicer ne bo izenačenja zakonov in neenakost državljanov pred zakonom bo ostala. Najboljši zakonski načrt o odškodnini je belgijski iz l. 1924.

Nato je dr. Silović predlagal štiri resolucije. O teh resolucijah se je vnela živahna debata, v katero so posegli dr. Metod Dolenc, dr. Ogorelica in dr. Frank, ki so stavili nekatere spreminjalne predloge.

III. sekcija je obravnavala vprašanje tehnike finančnih zakonov ter njihovega pravnega značaja. Zanimivo je, da so se debate o resolucijah udeleževali izključno pravniki iz Srbije. Vsi so obsojali povojno prakso, da se v budgetu (vsakoletnem finančnem zakonu) uzakonjujejo neštete odločbe, ki nimajo s proračunom nikake zveze ter so proti ustavi in proti zakonu o državnem računovodstvu. Teh odredb je že dosedaj nad 1000 in ga menda ni pravnik, ki bi jih do zadnje poznal. Tudi glede trajnosti zakonite moči potom finančnega zakona uzakonjenih določb si zakonodajalec sam ni na jasnem, kakor je poudarjal eden izmed koreferentov. Zakaj nekatere določbe je kar tri- do štirikrat zaporedoma ponavljal v vsakoletnih proračunskih zakonih, drugih pa ne. Vendar se je kljub ostri obsodbi večine debaterjev izreklo naziranje, da imajo naredbe v finančnih zakonih trajno zakonito moč, kljub temu da so proti ustavi in proti zakonu o državnem računovodstvu. Med debato je posegel tudi dr. Matijašević, sodnik iz Bosne, ki je ostro obsodil prakso, da se z vsakokratnim režimom upokojujejo ali pa stavijo na razpoložanje mnogi uradniki. Žigosal je tudi dosedanje parlamentarno delovanje narodne skupščine, ki to prakso trpi. Prevladalo pa je mnenje v sekciji, da se glede prakse finančnega zakona ne bo vkljub ostri obsodbi pravniškega kongresa prav nič spremenilo. Tretja točka resolucij, s katero bi se nekako s strani kongresa sankcionirala praksa dosedanjih finančnih zakonov glede odredb nefinančnega značaja, se je pa črtala.

Kot drugo se je obravnavalo vprašanje državljanstva. Med debato se je poudarjalo, da je ta načrt za tozadevni zakon bil izdelan že pred dvema letoma, da je ta načrt odgovarjal potrebam naše države v vprašanih državljanstva in da je osnutek zakona propadel, oziroma ni prišel pred skupščino, samo zaradi neugodne kritike nekega mladega referenta v ministrstvu. Poudarjala se je od vseh strani potreba, da se čimprej ustvari zakon o državljanstvu, ki je nujna potreba vsake moderne države.

Popoldne je bilo v debati vprašanje reorganizacije upravnih sodišč. Referenti so opozorili, da njihov namen ni bil razpravljati o vprašanju reorganizacije upravnih sodišč, temveč o potrebi reorganizacije administrativnih oblasti, da bodo upravna sodišča mogla poslovati. Opozarjali so, da zakonodajalec kljub obstoječemu zakonu o državnem svetu in upravnih sodiščih še zmerom brskira srednje upravne instance ter vlačil kompetenco čisto v neznatnih stvareh v ministrstva. Zaradi tega so nekatera upravna sodišča brez dela, druga pa, kjer imajo srednje instance obširno kompetenco, morajo z raznimi prisiljenimi sredstvi manjšati svoje delo. Izključila se je radi obširnosti problema debata o reformaciji obstoječega zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih ter se sprejela resolucija, v kateri se naglašja, da je ustanova upravnih sodišč dobra, da pa je treba organizirati upravne oblasti po načelu dekoncentracije v vseh srednjih upravnih oblasteh, postaviti organe za zastopanje javnega interesa v srednjih oblasteh, zvišati število članov in oddelkov pri upravnih sodiščih ter uzakoniti enoten upravni postopnik. Razprava je pokazala veliko rakrano našega javnega državnega življenja, t. j. pomanjkljivi ustroj uprave predvsem v stari kraljevini.

V izolirnico.

Jutro z dne 9. t. m. se razburja, ker je na shodu obrtnikov, trgovcev in industrijcev, ki se je vršil v torek zvečer pri Gambriinu v Mariboru nastopil tudi tajnik SLS. Ako so funkcionarji SDS upravičeni napeljavati ljudi, da pobirajo legitimacije in se tako pregrešijo proti paragrafu 12 uredbe o volitvah v zbornico ter jih postavljajo nevarnosti zapora od 3 mesecev do enega leta, je gotovo tudi tajnik SLS upravičen dati navodila volivcem vseh ostalih strank, ki so se združile proti listi SDS, brez navajanja h kaznivim dejanjem. Dobro bi bilo, če bi dopisnik »Jutrca«, ki je tako široko pisal o shodu, poročal o sklepnih besedah tajnika Krajca, ki so izzvenele v sledečo konstatcijo: Vse stranke v Sloveniji so se združile proti SDS na skupnem gospodarskem programu, ki zahteva Slovenijo kot gospodarsko enoto, uveljavljanje morale in poštenja v gospodarskem in vsem javnem življenju. To je veselo dejstvo, da vsi do sedaj normalni ljudje tako mislijo. Kdor je nasprotnega mnenja, mora biti okužen od centralistične in korupcionistične kuge. Take ljudi se izolira. SDS je od vseh strank Slovenije spravljena v izolirnico. Obrtniki, trgovci in industrijci pa bodo poskrbeli, da bo SDS izolirana tudi iz Zbornice in celega gospodarskega življenja v Sloveniji.

Kaj se godi doma

Dvorni gostje na ribolovu v okolici Laz ob Savi.

Bled, 10. septembra. (Od našega poročevalca.) Danes ob pol 3. uri popoldne so se odpeljali na avtomobilih iz Bleda v Laze ob Savi romunski kralj, naša kraljica, knez Obolenski s kneginjo in ostalo spremstvo. Ribolov sta vodila ravnatelj dvornih lovišč gosp. Plemelj in Rade Hribar, sin industrijca Dragotina Hribarja v Ljubljani. Visoki gostje so že na predvečer ulovili 7 sulcev.

Novice z Bleda.

Bled, 10. septembra. (Od našega poročevalca.) V najbližnjih dneh se pričakuje vrnitev prestolonaslednika Petra. — Izletniki, ki se udeležujejo kongresa pravnikov v Ljubljani, so obiskali danes Bled z okolico. Odšli so zvečer nazaj pod vlišom lepote, ki jo je priroda izlila nad Slovenijo. — Blejski župan gosp. Kenda se ni hotel očitno zameriti g. ministru Puclju ob priliki Kmetskega praznika dne 8. septembra. Odsel je namreč ravno 7. t. m. na Dunaj in se vrnil 9. že nazaj. Bajе mu je zelo žal, da se ni mogel udeležiti Pucljevega shoda dne 8. septembra.

Položaj v trboveljskih revirjih.

V trboveljskih revirjih je položaj neizpremenjen. Dela se še kot navadno. Koliko šihov se bo praznovalo, se tudi še ne ve, ker je vse odvisno od pogajanj med vlado in rudniškimi podjetji radi znižanja cen premogu. Iz dosedanjih poročil je pa razvidno, da imajo rudniška podjetja opraviti s tremi glavami in bodo primorana vgrizniti v trd oreh in cene znižati, kot vlada zahteva.

Danes, v petek odpotuje deputacija delavstva in rudniških namestencev s predsednikom Delavske zbornice v Belgrad, da za raznih ministrstvih zaprosi za čimprejšnjo rešitev spora med vlado in rudniki, ker bo sicer delavstvo prehudo udarjeno. O uspehu bomo poročali. Vsekakor pa družbe lahko pristanejo na zahtevo vlade na 15% znižanje, ker je bila v letu 1923., ko je vlada dovolila cene premogu zvišati, valuta polovico neugodnejša nego je danes.

Da bomo na jasnem.

Maribor, 10. septembra 1926.

Ničesar ni v Mariboru, kar bi tako občutljivo zadelo osebo ali splošno, kakor je beseda o stanovanjih. Ko smo zadnjič poročali o sklepu mariborskega občinskega sveta z dne 27. julija, da mora finančno ravnateljstvo izprazniti mestno hišo na Slomškovem trgu s 1. februarjem 1927 in naj se izseli v erarične hiše v Krekovi ulici, smo pripomnili, da je veliko županstvo krivo, da so se stanovanja v omenjenih eraričnih hišah odpovedala. Nikačor pa ni teh odpovedi povzročila mesta občina, kot se je to oficijelno in neoficijelno pojasnjevalo. Da bomo čisto na jasnem o tem vprašanju, o katerem se še zdaj precej govori, povemo sledeče v informacijo.

Veliki župan je v dopisu z dne 21. julija 1926. št. S. br. 3106/6 se izjavil, da je zadovoljen, če se mu dajo v državnih hišah Krekova ulica 8 in morebiti še v Gosposki ulici 50 za urade velikega županstva stanovanja onih, ki niso zaščiteni in katerim naj bi se stanovanja v smislu člena 2, odst. 2. stanovanjskega zakona odpovedala. Finančno ravnateljstvo kot upravitelj teh hiš samo ni nameravalo nobeni stranki odpovedati in je to storilo le vsled dopisa velikega župana.

Ko se je o teh odpovedih izvedelo po mestu, je o tem, razumljivo pač, razpravljali tudi mestni občinski svet v seji z dne 27. julija 1926. Tu se je popolnoma upravičeno trdilo, da bo pač občina vrgla iz svojih hiš državne urade, če erar iz svojih deložira mariborske občane. In sklenilo se je, da se pogodba za najem mestne hiše na Slomškovem trgu, ki poteče 1. februarja 1927. ne podaljša, ampak se uporabi ta hiša za mestne urade ozir. stanovanja. Občina je pa to sklenila ravno zavoljo tega, ker je hotela stranke, ki zdaj stanujejo v eraričnih hišah v Krekovi ulici zaščiliti, da jih ne bodo iz hiš vrgli, če pa jih bodo, da bo občina imela zato od erarja izpraznjene prostore za stanovanja.

Tako je trenutno dejanski položaj o tej pereči zadevi, o kateri bo pa mestni občinski svet pri prihodnji seji znova sklepal. Tedaj se bo znova pokazalo, kako pravilno smo mi trdili, da ni občina povzročila odpovedi v eraričnih hišah v Krekovi ulici, ampak veliko županstvo. In to je bilo potrebno, da smo poudarili, da ne bo »Jutro« zopet prinašalo zagovorov, ki ne odgovarjajo dejanskemu položaju.

Smrtnonevarni sunek z nožem

Maribor, 10. septembra 1926.

Dne 5. in 8. t. m. se je vršil na Teznu pri Mariboru vojni razpored za okoliške občine. Kakor smo že poročali, je bil razpored proti pričakovanju dobro obiskan in je potekel mirno brez preprirov in pretepov. Duhovi na Teznu niso bili razburkani, ker je bilo na vežbališču prepovedano točenje alkohola in v bližini ni nobene večje krčme. Dne 5. t. m. tudi po končanem razporedu in po razhodu ni prišlo nikjer do pretepov in tudi razporedni dan 8. septembra je končal na Teznu v znamenju zastopnosti. Šele proti večeru so se sprijeli med seboj šentpeterski fantje, ki so popivali v gostilni Klotnik ob Dravi kakie četri ure od št. Petra. Iz prerekanja se je razvil običajni pretep, ki se je osredotočil na komaj 21 letnega Franca Otraka iz Celestrine, ki je bil sovražen med fanti radi prajanjih pretepov. Vinjeni fantalini so se

precej časa lasali in suvali med seboj, dokler ni eden pognal Otraka v hrbet noža do ročaja. Sunjenji se je zgrudil med krikom na tla in napadalec so se razšli po krvavem zločinu na vse strani. Smrtinoranjena so prenesli starejši možje v gostilno, kjer je pa umrl v četrtek zjutraj. Sestra zaklanega je skušala med pretepom brata braniti in ga iztrgati iz klopiča pretepačev, a tudi njo je nekdo močno ranil z nožem preko hrba. Zandermerija bo imela obilo opravka, predno bo izsledila onega, ki je zaklal Otraka, ker se je vršil pretep in pokolj v objemu nočne teme.

All gre za nesrečo?

V četrtek okrog 5. ure popoldne, ko gredo delavci iz tovarn, so opazili nad mariborsko brvjo, kako je gnala Drava prazen čoln, ki je bil obrnjen s kljunom nazaj. Na klice delavstva so čoln ulovili pri mestnem kopališču, a v njem ni bilo prav ničesar. Na čolnu ni bilo nobenih znakov, da bi ga bili valovi sami odtrgali, ampak izkušenejši očividci so bili resnega mnenja, da gre zopet za smrtno nesrečo, ki pa še ni pojasnjena. Čoln najbrž ni bil od dalje nego kje od bližine Felberjevega otoka, s katerega vozijo revnejši ljudje veje in suho dračje in se je pri tem nevarnem prevažanju pod otkom smrtno ponesrečilo že mnogo ljudi iz Studencev pri Mariboru.

Požar v Slivnici pri Mariboru.

V noči od srede na četrtek je nastal v Orehovi vasi, občina Slivnica požar pri posestniku Karlu Reitmeyerju. Ogenj je opazil tudi mariborski čuvaj, ki je alarmiral mariborsko požarno brambo. Z avtoturbino so prispeli na kraj požara samo 10 minut pozneje, kot domača požarna bramba. Hiša, ki je bila s slamo krita, se je nahajala že čela v plamenih, tako, da je bilo nemogoče jo rešiti. Pač pa so požar omejili, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Posestnik ima škodo za 22.000 dinarjev.

Krvava veselica.

Na Malega šmarna dan je priredilo gasilno društvo iz št. Petra pri Novem mestu veselico v Mačkovecu, tik pod Trško goro. Ta dan je običajno veliko izletnikov na gori, pa tudi domačini gredo gori gledat, kako se razvija trta, in pokušat novi sad. Letos grozdje po večini še ni zrelo. Sodi v zidanicah še niso popolnoma prazni. Seveda se vsako ustavi v zidnici; domov grede se pa bodo ljudje — tako je računalo gasilno društvo — ustavili na veselici. Pa alkohol ima svojo moč in dobi kmalu v oblast posebno mlade ljudi. Tako je bilo tudi tukaj. Že okrog 3. ure popoldne je tekla kri. Žrtve postal mladi Goršetov sin iz Krke, kateremu sta dva mladiča razparala z nožem trebuh, tako, da se bori s smrtjo. Storičla že premišljujeta svoje dejanje v zaporu.

Letalska nesreča - dva mrtva.

Kmetje iz Ptujkega, ki so se peljali iz Varaždinskih toplic, so videli tole grozno letalsko nesrečo: Na desni in hrvatski strani Drave med Varaždinom, Čakovcem in Ormožom ima grof Bombelles razsežna posestva z njivami, pašniki in gozdovi. Tukaj so tudi ona razsežna in znana lovišča za jerebice in fazane, kamor so zahajali na lov že pod rajno Avstrijo športniki iz najvišjih krogov. Tudi sedaj v Jugoslaviji prihajajo na posest grofa Bombellesa streljat fazane in jerebice najvišji gospodje iz Belgrada. Zadnji petek popoldne je pribrežal iz južne strani nad ravan grofa Bombellesa nasproti Ormoža aeroplan. Iz neznanega vzroka in kar naenkrat se je spustilo letalo iz višine proti zemlji, a je zadelo kakih 30 metrov nad zemljo nad jagred, katerih je tu nekaj ob Dravi vse polno. Prilet v visoko drevo je bil tako silen, da se je letalo popolnoma razbilo in na tla sta padla pilot in še eden potnik mrtva. Kdo da sta ponesrečenca, kmetje očividci niso mogli doznati, a vse je reklo, da je eden nek višji gospod iz Belgrada, ki se je hotel udeležiti lova na Bombellesove fazane in jerebice. Vzrok te velike nesreče še tudi ni pojasnjen.

Vlom in požar.

Vedno bolj predrzni in številni vlomilci uporabljajo vsako priliko odsotnosti domačih ljudi, da jih lahko okradejo. — Če gredo na polje, v gozde ali po drugih opravkih, nikdar niso varni škode, če ne puste doma čuvaja. — Žal se je v zadnjem času nateplo k nam od raznih strani toliko postopačev, da domačini res kmalo ne bodo več varni pred njimi. — Tako se je pripetilo tudi posestniku in rudarju Francetu Vengustu v Strunici pri Laškem. Mož se je odpeljal z družino na božjo pot. Ko pa se je družina vrnila, so opazili že takoj pri vstopu, da so imeli v tem času nepovabljenega tujca v stanovanju. Neznani vlomilec je odnesel domačim precej obleke in perila in nekaj jestvin, denarja pa k sreči ni dobil. — To je bilo na šmaren. — Takoj drugi dan pa je obiskala moža še druga in še bolj občutna in nevarna nesreča. Okoli 2. ure zjutraj je namreč izbruhnil ogenj v njegovem gospodarskem poslopju ob hiši. Ogenj se je silno hitro razširil in niso mogli kljub takojšnji pomoči nič drugega rešiti kot da so ubranili hišo in so ogenj omejili na gospodarsko poslopje, ki pa je popolnoma zgorelo. Mož ima tudi pri tem veliko škodo, ker je zavarovan za precej manjšo vsoto, kot pa ima škodo, posebno še, ker mu je uničil ogenj tudi vse letošnje poljske in druge pridelke. Kako je nastal ogenj, ne vedo, sumijo pa, da se je splazil na skedenj kak postopač, ki je zažgal s cigaro ali cigareto in je pobegnil, še predno so se domači zbudili.

K BELI OBLEKI KUPITE BELO OBUTEV

Moški 99° - ženski 65° -
Otroški 49° -

Bata

UKRADENA KRAVA.

Josip Kokalj, mesar na Meljskem hribu je prijavil policiji sledeči zanimiv slučaj: V mestni klavnici je imel kravo rdeče barve z belo liso po hrbtu, katero je nameraval ubiti. Ko je prišel zjutraj v klavnico, ni bilo krave nikjer. Neznani tatovi so jo ukradli. Zvečer je imel Kokalj opravke v tovarni usnja Berg. Slučajno je opazil med surovimi govejimi kožami, ki so bile pravkar pripeljane v tovarno, tudi kožo svoje krave. Tatovi so bili mesarji v klavnici, ki so kravo ubili ter meso in kožo prodali.

NESREČE IN ZLOČINI

Štrašna smrt pod vlakom. Na železniški progi ob Savski cesti v Zagrebu so našli popolnoma razmesarjeno truplo moškega. Vlak je truplo vlekel dalj časa za seboj in so posamezni deli telesa ležali razmetani po progi. Poleg proge so našli klobuk, v katerem je bilo več pisem, iz katerih so dognali, da je nesrečnej izvršil samomor. Piše se Jovo Nikić. Bil je svojčas bogat posestnik, toda vse premoženje je izgubil z nesrečnimi kupcijami. Nazadnje je bil trgovski potnik, toda slabe gnotne razmere so ga spravile v obup.

Krave na železniški progi. Pri Hankopaniji v Bosni se je vozilo osem oseb na derezini. Na nekem ovinku železnikega tira so stale ravno krave, ko je prišel mimo voz. Derezina je zadelo ob kravo in se prevrnila. Vse osebe so bile pri tem padcu ranjene, dva izmed njih sta zadobila težke poškodbe.

Smrt v Moravi. Podnarednik Krstić iz podčastniške šole v Čupriji se je odšel kopat v Moravo. Ker ga ni bilo dolgo nazaj, so ga šli iskat in našli na bregu njegovo gbleko. Kakih 200 metrov nižje pa je ležalo v nekem zalivu njegovo truplo.

Kako misli načelstvo kranjskega gremija zbirati glasovnice.

Prejeli smo sledečo okrožnico, ki jo razpošilja kranjski gremij trgovcev, ki je v rokah najeksplozivnejših pristajev SDS.

Okrožnica se glasi:

P. n.

Opozarjamo Vas na volitve v trgovsko zbornico, ki se vrše v času od 9. septembra 1926 do 22. septembra 1926, za katere volitve ste te dni prejeli glasovnico.

V Vašo lastno korist Vas vabimo, da glasujete za listo, katero so postavili Vaši stanovski zaupniki.

Imena kandidatov, ki so postavljeni za razred, v katerem Vi volite, Vam pošiljamo v prigibu in Vas prosimo, da jih nalepite na glasovnico, katero ste prejeli.

Predpisi za te volitve so tako zamotani, da Vam svetujemo, da pošljete vse spise, katere ste prejeli v zadevi teh volitev, nam v priloženi kuverti, da pregledamo, ako je vse v redu in nas s tem obenem pooblastite, da oddamo glasovnico mesto Vas na pošto.

V Kranju, dne 4. septembra 1926.

Načelnik.

Torej: Kranjski gremij trgovcev, čigar načelnik je ravnatelj podružnice Slavonske banke v Kranju g. Sire, hoče zbirati glasovnice, kar je po volivnem zakonu prepovedano.

SDS hoče pregledati, če je vse v redu. Ona hoče kontrolirati, da bodo vsi trgovci gotovo volili njene kandidate.

SDS zlorablja trgovske gremije in pod njihovo firmo vsiljuje demokratske kandidate.

Odgovor zavednih trgovcev na to nesramno vsiljevanje SDS mora biti: Proč z diktaturo SDS, proč s kontrolo žerjavovih eksponentov, sicer bo trgovska zbornica delila usodo z žerjavovim cekinom.

Vsi volimo Jelačin-Ogrinovo listo!

Pismo ribniških trgovcev

Par Ribničanov nas je podpisanih na kandidadni listi SDS. Kako smo prišli do te časti? Nekatere nas je radovednost gnala na »gremijalni shod« v Ljubljani. Hoteli smo pogledati, kaj bodo tam klepetali. Par izmed nas se je podpisalo tukaj v Ribnici, pa faktično nismo vedeli, kaj to pomeni. Tudi nismo bili informirani, zakaj gre. Mislili smo, da delamo prav, ker je bil navzoč poleg pobiralateljskih podpisov g. Mikoliča tudi gremijalni ribniški načelnik g. Divjak.

Vidimo sedaj, da je vsa volivna agitacija pod firmo gremijev ena sama seplearska politična gonja SDS. Mi nismo hoteli s svojimi podpismi delati za SDS, mislili smo, da ni politike vmes.

Toliko v vednost, da se nas ne bo vlačilo po časopisih kot pristaše SDS vsled tega, ker kot trgovci preveč trpimo na časti in dobrem imenu.

Upam, da nam storite uslugo in objavite to pismo.

Ribniški trgovci

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Dnevne novice

★ **Somišljeniki!** Ali je pri vas pravilno izpeljana agitacija za volitve v trgovsko in obrtno zbornico? Vsak zamujen trenotek je v škodo vsem. Komur je na tem, da stremo žerjavovsko centralistično gospodarstvo, naj stori svojo dolžnost v polni meri in takoj.

★ **Težko je obolel** g. Jože Prešeren, profesor v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. Sošolcem in sobratom se priporoča v memento.

★ **Shodi in sestanki** poslanca Zebota. Dne 8. sept. se je vršil lep shod SLS pri Gornji Sv. Kungoti pod milim nebom. Govorila sta poslanec Zebot in g. dr. Veble. Dne 9. sept. so se vršili sestanki v Ptuj, Mariboru in Krčevini, a 10. sept. v Rušah in Studencih.

★ **Prepozno spoznanje.** Na zadnji seji Kmetijske družbe je imel daljši govor bivši poslanec SKS g. Ivan Urek iz Globokega pri Brezicah. V celotnem govoru je žigal centralizem, ki je glavni vzrok gospodarskega propadanja Slovenije. Vsi navzoči so pritrdili Urekovi besedam, a nekateri so bili resnega mnenja, da je bil baš tedaj, ko so se pelagali temelji nesrečnega centralizma z vidovdanskim ustavo, g. Ivan Urek podpredsednik narodne skupščine in je glasoval svečano za bič, s katerim nas danes tepe centralizem v gospodarskem oziru.

★ **SDS poizkuša s podkupovanjem** poštarijev po deželi in v Ljubljani. Pazite za upnik!

★ **G. Ašič Maks**, kaplan pri Sv. Križu pri Ljutomeru, je zelo nevarno obolel. Prepeljali so ga v Radgono v bolnico. Sobratom se priporoča v molitev.

★ **Novice v slikah** — priloga Slov. Gospodarja — niso bile priložene sedanji številki, ker so prišle prepozno, pač pa bodo prihodnjič priložene.

★ **Upokojena sta** davčna eksekutorja Jan. Černe pri davčnem uradu v Mariboru in Anton Vaupotič pri davčnem uradu v Slov. Bistrici — Ferluga Stefan in Fajdiga Alojz sta postavljena za eksekutorja pri davčnem uradu v Mariboru.

★ **Glasovnice za trgovsko zbornico** notirajo na ljubljanski SDS borzi: za industrijski odsek po 200 Din kos, za trgovinski in obrtni odsek I. kategorija po 50 Din kos, za ostale kategorije teh dveh odsekov po 10 Din kos. Tendence a la hausse.

★ **Kupujte slike.** Vse ljubitelje umetnin opozarjamo, da ne zamude priložnosti in da obiščejo umetniško razstavo na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni«. Dvomimo, da bodo imeli kedaj boljše priložnost za nakup slik, kot ravno ob priliki te razstave, na kateri sodeluje nad 40 umetnikov s preko 600 slikami, grafikami in plastikami.

★ **Hišne posestnike**, ki še niso vložili napovedi najemniškega donosa za leti 1927-28, opozarja davčna administracija v Ljubljani, naj to nemudoma stori, ker so bile napovedi vložiti že do 31. avgusta t. l. Tiskovine se dobe v Zadrugi tiskarni na Dunajski cesti. Proti zamudnikom se bo moralo postopati v smislu zadnjega odstavka člena 203. finančnega zakona za l. 1926-27. Uradni list št. 39/1926 (denarna kazen in povrnitev uradnih stroškov).

★ **Vpisovanje na deški in deškiški meščanski šoli** v Trzinu se vrši po odredbi velikega župana ljubljanskega v soboto dne 11. septembra od 8 do 13 za vse razrede. Redni pouk s šolsko sv. mašo pa se prične v ponedeljek dne 13. septembra t. l. Podpisani opozarjam stariše šolobiskujočih otrok, da je še nekaj stanovanj s hrano ali brez hrane na razpolago, kakor tudi na to, da morejo otroci iz okolice in revni iz Trzina dobiti hrano v šolarski kuhinji za malo plačilo ali celo brezplačno. — Ravnateljstvo.

★ **Autobus zveza Vransko—Celje** prične voziti v ponedeljek 13. t. m. Odhod z Vranskega zjutraj ob 7. uri 30 minut, prihod v Celje ob 8. uri 45 min. Odhod popoldne iz Celja ob 3. uri, prihod na Vransko ob 4. uri 15 min. Autobus bo imel zopet zvezo med Ljubljano in Vranskim dvakrat na teden in sicer v sredo in četrtek. Auto postaje ostanejo iste, kakor jih je imela »Prometna družba« v veljavi. — Adamič & Suštaršič.

★ **Vse se čudi novici**, ki je kakor blisk šinila med svet, da se za 10 Din dobi popolnoma nov, štirisedežen avto, mlad konj, molzna krava, moško kolo, radio-aparat, salonska ura, obleke, perilo, čevlji, knjige itd. v izredno bogati loteriji »Katol. prosvetnega društva« v Sv. Petru po Sv. gorah, ki ima 1000 dragocennih dobitkov. Kdor naroči večje število

srečk, lahko precej zasluži. Ako naročite 10 srečk, dobite 3 srečke brezplačno; ako pa naročite in razpečate 100 srečk, si zaslužite 400 dinarjev. Za naročilo srečk zadostuje dopisnica, naslovljena na »Loterijski odbor v Svetem Petru pod Sv. gorami«.

★ **Odkritje spominske plošče** Iv. Sterletu, ki se je ponesrečil o Binkošti pod Kalško goro, se bo izvršilo v nedeljo 12. septembra popoldne na Kokrškem sedlu. Večina njegovih znancev in vojni tovarišev odide s kamniškim vlakom v soboto popoldne ob 2 z glavne kolodvora. Nekateri gredo na Kokrško sedlo, lahko pa se tudi prenočuje na Kamniški Bistrici, kjer bo v nedeljo zjutraj sv. maša in potem odhod na Kokrško sedlo. Blagoslovitev plošče se bo izvršila okrog 12. tako da bo mogoče prispeti tudi z vozom od turistiškega vlaka iz Kranja.

★ **Neupravičena praksa.** Pišejo nam: Pri pobiranju takse za kreditna pisma, ki spadajo glasom zakona pod tarifno post. 39 b), je še od nedavnega časa pobirala celjska davkarija pol procenta od predmetnega zneska, čeravno predpisuje zakon kot takso samo eno desetinko enega procenta, t. j. 1 promile. Sedaj bo menda davkarija prišla tudi do spoznanja, da je v tem oziru neupravičeno izterjala od našega ljudstva velike vsote denarja, ko je namreč generalna direkcija posrednih davkov v Beogradu s svojim rešenjem št. 10.948 jasno in razločno določila, da spadajo take takse pod gori omenjeno tarifno postavko in da se ne sme izterjevati večja taksa kot 1 promile. Radovedni smo le, kdo bo te velike vsote, ki jih je davkarija neupravičeno izterjala, našim ljudem povrnil.

★ **Blagoslovitev novega mostu** pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru se vrši v nedeljo 12. t. m. ob enajstih dopoldne po službi božji. Da se ta dan kolikor mogoče lepo praznuje, priredi tukajšnje prometno in olepševalno društvo isti dan popoldne prosto zabavo v hotelu Sv. Janeza in zvečer razsvetljavo na jezeru.

★ **Ne kiti se s pavovim perjem!** Iz Trbovelj se nam poroča: Prosvetni šef g. dr. Lončar je brzojavnim potom obvestil našo občino, da je prosvetno ministrstvo dovolilo otvoritev meščanske šole še letos. Ta vesela novica nam nalaga dolžnost, da se javnim potom zahvalimo možem, ki so največ delali na to, da se šola otvori in bo s tem marsikateremu delavskemu sinu omogočen dostop v druge službe, ne pa samo v jamo. To sta gg. Jože Zmave, tukajšnji prvi kaplan, ter gerent in šolski ravnatelj Gustav Vodušek. Istotako se moramo zahvaliti g. šefu šole prosvete dr. Lončarju, ki je stvar z vso vneto podpiral in pospeševal. Poročilo »Jutra« v petkovi številki, da je imela intervencija dr. Žerjave za meščansko šolo popoln uspeh, je navadno prevzemanje zaslug drugim možem. Dr. Žerjav je pri stvari popolnoma nedolžen. Vemo natančno iz pravega vira, da je bil akt za šolo od prosvetnega šefa poslan v Beograd, kamor je prispel v soboto, bil pa tudi takoj rešen in odposlan nazaj v Ljubljano in to čisto brez zaslug dr. Žerjave.

★ **Za kat. Prosvetni dom** v Gornji Sveti Kungoti so darovali: g. dr. Leskovar, župan mariborski, 200 Din. Preč. g. Hrastelj, podravnatelj Cirilove tiskarne, v družbi z drugim gospodom 150 Din. Spodnještajerska posojilnica v Maribor 500 Din. G. dr. Andrej Veble, odvetnik, 100 Din. Narodni poslanec N. N. 100 Din. — Bog plačaj vsem blagim darovalcem!

★ **Iz poštne službe.** Vpokojeni sta poštna uradnica pri pošti Ljubljana 1 Vera Fischer ter poštna uradnica pri pošti Trebnje Olga Vozel.

★ **Kongres trgovskih korporacij** kraljevine SHS. V Osijeku se bo vršil 26. in 27. septembra kongres vseh trgovskih organizacij v naši državi. Glavni namen kongresa bo osnovanje enotne reprezentance trgovskih društev, kot jo imajo industriji.

★ **Svinjska kuga** v Novem Sadu. V Novem Sadu se je pojavila svinjska kuga. Oblasti so izdale odredbo, da se občinstvo obvaruje pred boleznimi.

★ **Vpisovanje na zagrebško univerzo** se prične 25. septembra in bo trajalo do 2. oktobra.

★ **Ameriški senator** v Zagrebu. V četrtek se je mudil v Zagrebu ameriški senator Reed s svojo družino. Potoval je s Sušaka po Dalmaciji in Bosni ter se jako laskavo izrazil o prirodnih lepoti naših krajev.

★ **Tihotapstvo zlatih ur** v Zagrebu. Komaj so se polegale vesti o tihotapljenju sre-

brnih kron na Reko, je že odkrila zagrebška policija novo tihotapstvo. Ker se je govorilo o različnih nerednostih pri tvrdki »Zlatarka«, je policija odredila preiskavo knjig in zalog. Preiskovali so tudi stanovanje ravnateljevo. Tam so ravno naleteli na nekega uradnika te firme, ki je nesel na podstrešje več kovčkov. Ko so jih odprli, so ugotovili, da se nahaja v njih 500 ur zlatih, srebrnih in niklajstih. Nobena izmed ur pa ni bila puncirana. Ure so zaplenili in oddali zadevo carinski oblasti. Med zaplenjenimi urami je bilo 300 zlatih.

★ **Ukinitev avtomobilske minimalne vozne cene** pri poštinih avtomobilih. Dosedaj se je računala potnikom v državnih avtomobilih vsaka vožnja pod razdaljo 10 km po 15 Din. Poštino in brzojavno ministrstvo je gorenjo določbo razveljavilo in odredilo, da se od 10. septembra t. l. dalje zopet računa potniška pristojbina tudi pri razdaljah do 10 km vedno le od resničnega števila kilometrov. Pristojbina na vsak kilometer za vsako osebo na državnih avtomobilih znaša še vedno 1.50 Din.

★ **Najboljši čevlji** za otroke in dijak domačega izdelka se dobijo le v trgovini Zibert, Prešernova ulica.

★ **Od 28. avgusta** do včeraj 15. septembra nudi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina & Ko., Tržič vsem konsumentom izredno priliko za nakup vsakovrstne obutve po znatno nižjih cenah. Ta ponovna odločitev zasluži izredno pažnjo osobito od strani starišev šolske mladine, ki se jim nudi ugodna prilika, da si za nizko ceno nabavijo čevlje najboljše kvalitete.

Ljubljana

○ **Po Ljubljani** hodijo SDS agitatorji in lažejo, da pobirajo glasovnice za Jelačin-Ogrinovo listo. Nikomur glasovnice, če ga dobro ne poznate!

○ **Objektivna poročila.** Včeraj popoldne piše »Slovenski Narod«: Iz nekaterih krajev Gorenjske, Dolenjske in iz mariborske okolice je do 70% vseh volivnih upravičencev oddalo glasove za SDS listo. — Mi pa vemo, da je volivna komisija prejela reci piši in beri eno glasovnico. — Ali misli »Narod«, da ta ena predstavlja 70% vseh SDSarskih glasov ali pa laže.

○ **Šišenska cerkev** potrebuje zvon. Nova cerkev sv. Frančiška v Sp. Šiški bo v kratkem toliko dograjena, da se bo že 3. prihodnjega meseca lahko blagoslovila in se bodo od tega dne naprej opravljala vsa cerkvena opravila v novi cerkvi. S pomočjo najetega posojila in nabranih darov se je posrečilo ožjemu odboru oo. frančiškanov prekrasno Plečnikovo stavbo spraviti v uporabno stanje; zato izrekamo javno vsem spoštovanim dobrotnikom najtoplejšo zahvalo. Vsi popoldne izžerpani denarni sredstva pa smo prisiljeni ponovno obrniti se na občinstvo za pomoč in ga nujno naprositi naklonjenosti, da nam bo mogoče nabaviti za novo cerkev prepotrben zvon. Če se torej zgledajo v prihodnjih dneh pooblaščenici društva pri posameznikih s prošnjo za prispevke, imejte potrpljenje in posežite v žep vsak po svoji zmognosti. Prosimo lepo! Bog bo plač.

○ **Marijanska kongregacija** za gospodične pri Sv. Jožetu v Ljubljani: V ponedeljek, dne 13. septembra ob pol sedmih zvečer je prvi shod v novem šolskem letu.

○ **Družba sv. Petra Klaverja** praznuje praznik svojega patrona v nedeljo, 12. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Ob 6. uri zvečer je govor in blagoslov, nato darovanje za afrikanke misijone. Popolen odpustek za vse vernike. Prijatelji misijonov vabljeni!

○ **Ravnateljstvo Glasbene Matice** opozarja vpisane gojence, da se vrše sprejemni izpiti iz klavirja in solopetja v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 8. uri zjutraj v sobi št. 15 splotja Glasbene Matice, Vegova ulica.

○ **Občni zbor Glasbene Matice** v Ljubljani se vrši v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani z običajnim dnevnim redom.

○ **Požar** v Štepanji vasi. Predsinočnim okoli 11. ure je izbrnil požar v precej veliki šupi posestnika Kladnika, ki je bila napolnjena s senom, slamo in založena z drvimi. Požar se je vsled suhega blaga in vročine silno naglo širil in je bila vsaka rešitev popolnoma izključena, posebno ker je bilo gašenje silno oteženo ker brizgalna ni mogla črpati vode iz Gruberjevega kanala. Brizgalna je namreč za to razdaljo in globino prešlaba. Gasilci in domačini so morali torej nositi vodo v škafih in vrh iz bližnjih vodnjakov, kar je bilo seveda silno naporno. Kljub temu pa se je vrlim, neustrašenim in požrtvovalnim gasilcem in domačinom posrečilo, da so ogenj, ki bi bil postal lahko usoden za celo sosesko, omejili. Kako je nastal ogenj in ko-

liko je napravil škodo, do sedaj še niso ugotovili. Ogenj so pogasili okoli polnoči, vendar pa je pogorišče tlelo še drugo jutro.

○ **Polijski drobiž.** Včeraj je aretirala policija 5 oseb in sicer dve radi tatvine, dve radi telesne poškodbe in eno radi postopanja in vlačuganja. Zagovarjali se bodo pred sodiščem. Poleg tega je bilo vloženih več ovadb radi raznih tatvin in poneverb, radi nedostojnega vedenja, nekaj pretepotov vsled družinskih razmer, dalje glede zaplembe orožja, pasjega kontumaca, prestopkov obrtnega reda, kaljenja nočnega miru in pa več ovadb radi kršenja cestno policijskega reda. Iz vselejma je bila naznanjena ena tatvina.

Maribor

○ **Čevljarji** v Mariboru naj pridejo gledati volitve v trgovsko in obrtno zbornico k svojemu združenemu načelniku g. Berančiču na Pobreški cesti. Tam dobijo vse potrebne informacije.

○ **Seja vaditeljskega zbora** mariborskega Orla se vrši v nedeljo ob 10 dopoldne v sobi Zadrugne zveze, Aleksandrova cesta 6-I.

○ **Vpokojitev.** Na lastno prošnjo je vpokojen g. Alojzij Karba, poštni kontrolor na glavni pošti v Mariboru.

○ **10. slučajev** je že razpisanih za jesensko zasedanje mariborske porote, ki se prične v torek dne 14. t. m. Pred poroto pridejo to pot najraznovrstnejši grešniki od ponarejevalcev monopolskih trakov do roparjev in morilcev. Dolgotrajna bo razprava proti večji skupini ciginov iz Prekmurja, katere dolže raznih vlovov v trgovine.

○ **Študijska knjižnica** je zopet od 13. t. m. naprej odprta vsak delavnik od 15 do 18. Vstop je prost.

Celje

○ **Naši »demokratje«** prav dobro izvršujejo nalog, ki so ga dobili potom zaupne okrožnice »nepolitičnega« tajništva samostojne demokratske stranke, ker hodijo takoj za pismo nošo k raznim obrtnikom in trgovcem in jih pregovarjajo, da jim izroče volivne legitimacije. Sicer jim ta praksa veliko ne bo pomagala, ker dobivajo ti zbiralci volivnih legitimacij samo dolgo nosove.

○ **Vse volivne upravičence** za volitve v trgovsko in obrtno zbornico opozarjamo, da se bodo demokratski agitatorji z vso močjo vrgli v soboto in nedeljo na posamezne obrtnike in trgovce in jim izvaljali volivne legitimacije in kuverte. Naj se nikdo ne pusti pregovoriti in naj nikdo ne veruje besedam teh demokratskih agitatorjev, da niso te volitve posebnega pomena. Obratno, »demokratje« prav dobro vedo, da bodo izginili s površja političnega življenja, ako jim iztgamo zadnji vpliv, ki ga še imajo.

○ **Zanimivo kazensko postopanje** proti celjskim pekcom, ki je trajalo preko 1 leto, je s sodbom okrožnega sodišča v Celju končano v prid pekcom. Obtoženi so bili razen dveh vsi celjski peki, da so cene svojim izdelkom postavili v višini nad maksimalno ceno, katero je predpisala upravna oblast. Pred okrajnim sodiščem so bili vsi peki precej občutno kaznovani. Okrožno sodišče je pa dne 9. t. m. vzklicu pekcom ugodilo ter oprostilo vse obtožbe, ker so bile tedaj veljavne cene v pravilnem razmerju do nabav. cen surovin in režijskih stroškov. Tako je ta zadeva končala po enem polnem letu.

○ **Tuji** že zapuščajo ob koncu poletne sezone naše mesto. Moramo priznati, da je imelo Celje v tej sezoni precej koristi od gostov, ki so posebno v drugi polovici meseca avgusta v precej izdatnem številu obiskali naše lepo romantično mesto. Mesto njih imamo sedaj vse polno hmeljskih nakupovalcev, v prvi vrsti iz Nemčije. Prejšnja leta je došlo v Celje navadno kakih 10 do 14 tisoč trgovcev, letos pa nekaj nad 30, kar znači, da je naš savinjski hmelj precej dobro izpadel.

○ **Učitelji kmetijske** nadaljevalnih šol v Celju so imeli na Marijin praznik dne 8. t. m. svoj sestanek, ki se je vršil v prostorih okoliške šole v Celju. Tega sestanka se je udeležilo precejšnje število učiteljev, ki so poslušali referat g. kmetijskega inspektorja Zidanjskega.

Ptuj

○ **Na glasbeni šoli »Glasbene matice«** v Ptuj se ustanovi s tem šolskim letom mladinski pevski zbor. K tem pevskemu zboru se priključijo lahko samo oni dečki in deklice, ki razpolagajo z dobrim glasom in dobrim poslušanjem. Predpisana starost 10 let. Mlajši člani se ne sprejemajo v zbor. Zbor bo večal samo pesmi za koncert in to: dvoglasne, triglasne in četverglasne pesmi; dalje pesmi s spremlje-

vanjem klavirja ali orkestra. Oni, ki se že lepiše v ta zbor, naj se priklase v prostorih »Glasbene matice«, da se jim preizkuša glas. — Ravnateljstvo.

Jesenice

Nova čuvajnica. Skrajni čas je že bil, da je železniška vzdrževalna sekcija napravila čuvajnico pri prehodu čez progo nad Katol. del. domom. Da se tu niso pripetile že smrtne nesreče, se vsakomur čudno zdi. Saj so stroji vlakov na tem mestu mnogokrat dajali svarilne signale, kajti ne samo otroci si videli tekati preko proge tik pred vlakom, ampak tudi odrasle. Ena sama napačna stopnja, pa bi bilo po človeku. In vse to radi pridobitve pol minute. Zato je čuvajnica na tem mestu velikega pomena.

Avtomobili drviijo skozi Jesenice z isto brzino kot tam nekje na neoprometni, ravni cesti. Posebno na ozkem mestu pri Hrovatu, kjer je prostora komaj za en avto, je nevarnost velika in kaj čudno da tam še ni bilo nesreč. Prvenstvo v dirkanju so v zadnjem času izkazovali svojimi avtomobili raznih komisij. Ti se pa že prav čisto nič ne ozirajo na predpisano brzino, dasi je na najkritičnejšem mestu orožniška postaja.

Osemurni delavnik so pokopali. Pri Jelenu se zida kino in sicer prav po ameriškansko, ker se smudic. Nič nas ne briga, kaj kdo na svojem prostoru dela, ali podira ali pa postavlja novo. Pač pa bi si dovolili vprašati »odruge«, kako to, ko se pred ne zelo dolgim časom tako grmeli na ono delavstvo, ki si je viličub njihovih »preprek« drznilo za kakim postranskim zaslužkom v gozd, na travnik ali kakim stavbenim delom, da pa je danes to dovoljeno in se, ko v tovarni odšli štiri, vsuje zidarjev in drugih delavcev na stavbišče čina, kjer je zainteresirana in kovinarska organizacija? Kako to? da je sedaj ta stvar v redu in se sme osemurni delavnik poljubno kršiti, preje si pa še smrekovih vej nisi smel nasekati? Ali preje ni bilo prav ali pa sedaj ni. Da se je tudi na praznik Malega Smarna delalo, skoraj ni treba pripomniti, ker se itak razume po sebi.

Dve muhi z enim udarcem imaš, ako greš v kavarno gospe Torkarjeve v Ukovi, kjer si posrežen s katerokoli brezalkoholno pijačo, ki si je želiš, a zraven pa poslušas koncerte z Dunaja, iz Rima, Züricha in drugih krajev, ki prihajajo potom radio-aparata, kateri je montiran v kavarni nalašč za goste. Cenejšje in prijetnejše zabave si ne moreš misliti.

Litija

K priobčtvi sporeda cerkvenih slavnosti v Smartnem pri Litiji o priliki 25letnice blagoslovitve nove cerkve sporočamo, da vsled nastalih ovir ne bo celebriral pontifikalne maše pref. g. stolni dekan J. Nadrah, ampak bo služil slovesno cerkevno opravilo v nedeljo ob 10. uri pref. g. domači dekan Matej Rihar. Še enkrat opozarjamo, da se vrši isti dan popoldne cerkveni koncert pod osebnim vodstvom g. skladatelja Stanka Premrla.

Novo meso

Razvoj obrti, ne sicer na veliko, ampak na malo, moramo zaznamovati. V zadnjem času se je naselilo tu kar pet prodajalcev sladolepa in sicer vsi iz Bosne. Mi sicer proti njim nimamo ničesar, le to nam ne ugaia, da ima vsak prodajalec pri svojem vozu zvonec, s katerim vabi ljudi k sebi. Človeku pa večno zvonjenje preseda.

Sole so se pričele; jutraj so poprej zaspane ulice vse oživele, ko mladina hiti v šolo. Le to njih moti, da ravno ob isti uri škrope mestni delavci ulice; ali bi se ne dalo storiti preje?

Popravilo trgovine. Svoje poslovne prostore je dal prenoviti in razširiti tukajšnji trgovec Picek na Glavnem trgu.

Naš športni klub »Elanc« je v nedeljo igral prijateljsko tekmo s športnim klubom iz Brežic. Zmagali so domačini v razmerju 3:1. Gostje so imeli boljše obrambo, dočim je pri domačinih ugajala napadalna vrsta razen desnega krila. Obema močtvoma pa seveda manjka smotrene kombinacijske igre, hitrosti in sigurnosti v streljanju.

Cerklje ob Krki

Volitve v okrajni cestni odbor Krško so se izvršile zadnjo nedeljo. Načelnik je naš Mariniček Anton iz Zupče vasi, podnačelnik pa Debevec od Sv. Duha. Doslej je bil načelnik vedno v Krškem ali v Leskovcu.

Vojaški razpored za našo občino je bil tu v Cerkljah na praznik, zadnjo sredo. Izvršilo se je vse v najlepšem redu. Pametna je misel, da se razpored izvrši po občinah. Dosti lažje pride eden sarkaj kot bi mogel cel tisoč drugim. Pa je tudi manj stroškov. Kolikor se potroši, ostane saj v domači občini. — Isti dan je vojaštvo nakupovalo tu težke visoke konje.

Telefon bi bil za našo dolino zelo potreben. Med Brežicami in Novim mestom je veliko ljudi in prometnih krajev, a telefona nimamo, železnice pa tudi ne. Smo takorekoč od sveta odrezani. Prosimo pošto ravnateljstvo, da bi ustreglo naši želji!

Sejmi so pri nas na Dolenskem zelo pogostna stvar, a v tekočem letu dolgočasnji. Tujih kupcev ni, domačini pa denarja nimamo.

Trbovlje

☆ Telovadna prireditve. Na 19. septembra, t. j. drugo nedeljo, bo v Društvenem domu telovadna prireditve Orlov. Nastopili bodo najboljši telovadci iz raznih krajev Slovenije. Igrala bo rudniška godba. Spored bomo o pravem času naznamili.

☆ Nesreča. Ze priletna delavka Ramšak, zaposlena na Doberni, se je težko poškodovala na obeh nogah, katere ji je zlomilo. Prenešana je bila v novo bolnico. Ugotoviti moramo, da se na dnevnem kopu zgodi več nesreč kot pri celem drugem rudniku in ni skoraj dneva, da bi ne bilo znakovati katere nesreče.

☆ Občine za rudarje. G. gerent Vodušek je odposlal na ministrstvo za socialno politiko po velikem županu vlogo, v kateri popisuje bedni položaj našega rudarja. Poslal je še druge vloge, kot na centralno ravnateljstvo TPD itd.

Hrastnik

Volivni sestanek SDS. Pretekli ponedeljek so prišli iz Trbovelj na volivni sestanek za SDSarsko listo pri g. Dolinsku trgovca Pavlin in Radej, brivce Lisee, Miha Koren in Rozin. Opravili niso nič, kajti tudi pri nas bodo vsi pametni trgovci in obrtniki volili Jelačin-Ogrinovo listo, in teh je večina. Z nožem je nekdo sunil v hrbet rudarja M. Bizjaka preteklo sredo, ko sta šla skupaj iz Erčevne gostilne. Bizjaka so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Učiteljska imenovanja v mariborski oblasti.

Na predlog prosvetnega oddelka so po šlenu 6 in 15. č. z. imenovani v II. kategoriji 5. skupine a 60% pol. plače. V Dolini, Dolnja Lendava Martin Ambroz; v Zamošlju Milan Erker; v Nedelici Alojzij Pupis; v Bogojini Josip Prislav; v Konjicah Josip Stopar; v Ljutomeru Stanko Zavrtnik; v Slovenski Bistrici Franc Vičar; v Studencih Josip Bajde; v Hajdini pri Ptuj Albert Fras; v Radvanju Ivan Dšura; v Pertoči Ivan Prislav; v Tišini Ivan Brežej; v Brezovcih Viljem Baltezar; v Vičdoncih Adolf Draxler; pri Sv. Tomažu Karel Šopac; v Šoštanju Jurij Vrežej; pri Sv. Lenartu Fran Rogel; v Znanjstah Rudolf Pip; pri Sv. Miklavžu Aleksander Majhen; na Bregu pri Ptuj Albin Podjavoršek; v Slovenjgradu Miroslav Valjak. Po razpisu na predlog prosv. odd. po čl. 71 je imenovan v Kranju za stalnega učitelja deške osnovne šole Vladimir Rojina. Na predlog prosv. odd. v Mariboru, po čl. 71. V Mariboru za učiteljico II. deške osnovne šole Franja Škof-Kavčič; za učiteljico II. deške osnovne šole Jelisava Kokolj; za učiteljico II. deške osnovne šole Matilda Ungar. Na lastno prošnjo so imenovani: Marija Bratkovič-Smerdelj v St. Janž na Vinski gori; Zmagoslav Konečnik v Sv. Vid pri Planini; Milan Jaklič v Makole, okraj Maribor; Zora Dolar v Sv. Jakob v Slov. goricah; Karolina Conč v St. Jur v Slov. goricah; Viktorija Črnko v Sv. Križ pri Mariboru; Kristina Petek v Prosenjakovce; Valentina Logar v Sv. Lenart v Slov. goricah; Florentina Metlika-Dimnik na osn. šolo v Slov. Bistrici; Maks Pive na osnovno šolo v Zalcu; Kekec Anton v Apače. Srež Ljutomer; Matija Tomažej v Sv. Tomaž pri Ormožu; Kogoj Ana v Polzele; Ana Matek v Rečico ob Savinji; Makso Povh v Sv. Kunigundo; Rudolf Vižintin v Sv. Jurij v Slov. goricah; Drago Perdan v Strojno; Albina Golež v Kebeji; Marija Pahor-Janežič v Skaručno; Klun Hilda v Makolah; Angela Porekar v Središče ob Dravi; Josip Križnič k Sv. Duhu na Ostrem Vrh; Karel Krepek k Sv. Lovrencu na Pohorju; Marija Mervič na I. dekliško meščansko šolo v Ljubljani; Josip Petru v Kapljo; Bekar Marta v Cadram; Josip Križman v Sv. Janž pri Dravogradu.

Ljubljansko gledališče

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

11. septembra: sobota: ob 20. uri zvečer: Predstava na čast udeležencem pravniškega kongresa. Izven.
12. septembra: nedelja: GROFICA MARICA, gostuje g. Vladimir Majhenič. Izven.

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

11. septembra: sobota: Predstava na čast udeležencem pravniškega kongresa. Izven.

V nedeljo, 12. t. m. gostuje na našem odru v Kalmanovi opereti »Grofica Marica« eden osiješkega Narodnega gledališča g. Vladimir Majhenič in sicer v vlogi Kolomana Zsupana. Ostala zasedba kakor pri vseh predstavah te operete. Gospod Majhenič je prvovrstni operetni pevec, ki se odlikuje po izredno elegantni igri in tudi glasovno v vsakem pogledu odgovarja. Kakor rečeno je zelo rutiniran operetni igralec ter bo brez dvoma ugajal, kakor v Zagrebu tako tudi v Ljubljani. Predstava začne točno ob pol osmih zvečer.

Narodno gledališče v Ljubljani sprejema pri glase za gledališki abonma za sezono 1926/27 do sobote 18. t. m. Lanskim abonementom so rezervirani lanski sedeži do vseh petih torka, dne 14. t. m. Cene iste kakor lani in se abonma plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih. Prvi obrok pri vpisovanju. Redna gledališka sezona začne tako v drami kakor tudi v operi dne 1. oktobra 1926. Predstave, ki se izredno vrše v mesecu septembru so nekaka predsezona. Oficijelno objavljeni dramski in operni repertoar začne teči torej od oktobra dalje in od takrat veljajo tudi novi abonmaji.

Sport

BORBA ZA POKAL LNP.

V nedeljo, dne 12. t. m. se odigra finalna pokalna tekma med zmagovalcem ljubljansk. okrožja SK Ilirijo ter med zmagovalcem mariborskega okrožja ter semifinalistom ISSK Maribor. Razumljivo, da vlada za tekmo precejšnje zanimanje, saj gre za pokalno prvenstvo.

V splošnem niso pri nas pokalne tekme dovoljno uvedene ter je vsled tega zanimanje za nje manjše, kot bi mogli pričakovati. In vendar so te vrste tekme bolj privlačne in zanimive kot tekmovalni način po stopnjah. O tem nam dovolj jasno pričajo ogromne številke posebnikov teh vrst tekem v državah, kjer je nogomet daleč bolj razvit nego pri nas. V teh državah, n. pr. na Anglijskem, v Pragi, na Dunaju itd., privabijo pokalne tekme ogromno občinstva, celo takega, ki se v splošnem za nogomet ne zanima. Jutrišnja tekma bo še vsled tega zanimiva, ker se sestane dosedanj pokalni prvak s prvakom Slovenije.

Kar se tiče znanja obeh moštev, je pričakovati, da bosta obe v dobri kondiciji. Maribor nastopi precej ojačen po znani zvezi Wenig, kateri je doslej nastopal na Dunaju in v Gradcu za Sturm. SK Ilirija pa se je nekoliko odpočila, kar je moštvo brezdvomno koristilo ter bo vsled tega njen nastop svež.

Tekma se igra ob vsakem vremenu in sicer na igrišču SK Ilirije ter prične ob 16.30 uri.

Reprezentanca: ASK Primorje. V nedeljo, dne 12. t. m. nastopi poizkusna reprezentanca proti kompletnemu moštvo ASK Primorje.

Turistika

Slovensko planinsko društvo naznanja, da završi v nedeljo, dne 12. t. m. Čojzovo koč na Kokoškem sedlu, Orožnovo koč po Crno prstjo in Vodnikovo koč na Velem polju. V društveni pisarni, Selenburgova ulica 7/II so na razpolago »Uputnice« za polovično vožnjo za družbo 10 članov iz Ljubljane do Bistrice-Boh. Jezero ali Kranjska gora in nazaj.

K ČISTI OBLEKI RABITE ČISTO OBUTEV

Moški 99°- Zenski 65°-

Otroški 49°-

Bata

Škodljivci slovenskega naroda.

Po prevratu so se hoteli mladi, neizkušeni ljudje dokopati do vodstva tako zvanih naprednih vrst v Sloveniji. Starejši, izkušenejši voditelji so nekaj časa poskušali obdržati enotnost v narodno-napredni in pozneje v demokratski stranki. Toda ni šlo! Metode oblasti-željnih »mladinov« so onemogočile vsako sodelovanje z njimi. Odcepili so se kmetski, odcepili narodni socialisti. Končno so se odvojili »mladinski« poštteni elementi poleti 1922 in oživilo staro narodno-napredno stranko.

Vsem je še v spominu vzrok te poslednje odcepitve. Ko je izvestna družba SDS v letu 1920 zavladata v tedaj še slovenski Jadranski banki, jo je na vso moč izkoriščala — namreč njen denar. Pod lažnimi imeni so se s fin-giranih kontov »Markovič« in »Lavrič« pri Jadranski banki dvigale in porabile milijonske vsote, kakor se je trdilo: »v politične in humanitarne svrhe«. Vse to se je godilo za hrbtom oficijelnega vodstva njihove lastne stranke v Ljubljani. Temu so se odprle oči šele vsled senzacionalnega razkritja od strani novega ravnateljstva Jadranske banke v letu 1922. Ta so izbila sodu dno in — »mladinci« so ostali sami med seboj!

Ko pa je Jadranska banka zaprla tudi svoje blagajne pred »mladinci«, se je njihovo prijateljstvo do zavoda spremenilo mahoma v najhujše sovraštvo.

Komaj dva meseca po razkritjih v časopisu je sledila denunciacija Jadranske banke v Trstu pri fašistovskih oblasteh. Ta denunciacija je bila organizirana iz Jugoslavije od mladinske SDS. Posledica je bil run na banko v Trstu, ki je od tedaj naprej začela hirati, morala preiti v italijanske roke in končno z deficitom circa 20 milijonov lir napovedati konkurz. Deficit je znašal približno toliko, kolikor je morala banka vsled runa izplačati klienteli. Z Jadransko banko v Trstu pa je propadlo tudi 7—8 milijonov lir v njej vložene denarja naših Primorcev!

Maščevanjaželjnost in nevaležnost »mladinov« je šla še dalje. Organizirali so v Sloveniji, v ostalih delih naše države in v inozemstvu nečuvno kampanjo proti Jadranski banki v Jugoslaviji. Lajzbjurnal mladincov »Jutro« je objavilo v manj kot enem letu 158 napadov na ta takrat še slovenski zavod! Kako brezvestni so bili ti napadi »mladinov« na Jadransko banko kaže dejstvo, da je bilo takrat v njej vloženo okoli 400 milijonov dinarjev jugoslovanskega in posebno slovenskega denarja. Nepregledne bi bile posledice za slovensko gospodarstvo, ako bi bil tudi zavod v Jugoslaviji moral iti v konkurz, kar so mladinci hoteli doseči. Vsled večnih napadov mladinskega časopisja je vedno bolj ginevalo zapiranje publike v zavod, ki je moral v toku te grde kampanje izplačati svoji klienteli okoli stopetdeset milijonov dinarjev! Da si je zavod

pridobil sredstva za to, je moral prodajati eno nacionalizirano podjetje za drugim!

Končno pa je bila tudi Jadranska banka v Jugoslaviji izčrpana vsled kampanje in izgubljena za Slovence. Vodstvo zavoda je v sili izvolilo manje zlo: mesto v likvidacijo in v konkurz je prešla banka v roke belgrajske čaršije, in z njo še tiste industrije v Sloveniji, ki so zavodu še ostale. Z odtujitvijo Jadranske banke, ki je bila največji delničar Narodne banke, pa je postal Belgrad tudi neomejen gospodar Narodne banke; in kam gre ogromna večina njenih kreditov, to je vsakomur znano — v Slovenijo gotovo ne!

In morala SDS v politiki? Kdor je še dvomil o njej, temu so se odprle oči takrat, ko je SDS prelomila svojo pismeno dano častno besedo, po kateri se je točno obvezala, da po gotovi pogodbeno določeni dobi odstopi dr. Ravniharju ljubljanski mandat. S stranko, ki mirne duše prelomi svojo častno besedo, pač ni mogoče korakati!

Ravnatoko pa ni mogoče sodelovati z ljudmi in s stranko, ki vidi povsod le sebe in kateri je korist naroda, njega kmečkoga stanu in njega pridobitnih krogov — deveta brigada! Strankarstvo in pohlep po moči — to jim je zvezda vodnica, pa najsi vodi čez uničene eksistence in po še tako umazanih in temnih potih!

In ta skupina si upa posegati celo po Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in jo v času, ko nam naša globoka gospodarska kriza imperativno narekuje enotno slovensko gospodarsko fronto — spremeniti v svojo strankarsko institucijo!

Razumemo SDS. Stranka že nad leto dni ni pri vladnih jeslih; stranka in njeno časopisje potrebuje denar in zopet denar in »zaradeni« milijoni se sušijo! Razen tega se je tudi zadnje denarno zatočišče izvilu mladincem iz rok! Sedaj čuti SDS potrebo, da si med pridobitnimi krogi zopet ustvari pozicijo in denarne vire, in da dobi zato v roke Zbornico za trgovino, obrt in industrijo!

Uslužni služabniki belgrajske čaršije hočejo naprej biti valpeti Slovenije! Toda preveč so se diskvalificirali, preveč obsovali! Slovenskemu obrtniku, trgovcu in industrijarju centralizem ni pomagal — nasprotno, obdavčil ga je tako, da ne more več dihati! In priganjajo tega centralizma hočejo dobiti v roke reprezentanco slovenskih obrtnikov, trgovcev in industrijev!

Nismo presenečeni nad temi drznimi aspiracijami, toda prepričani smo, da bodo oni, katere je odličil SDS ar primerjal s tijačarskim konjem, ki ga treba tepsti z bičem, da bolje teče — dali SDS temeljit odgovor! In ta uničujoč odgovor bo narekovan od čista samobrambe pred partijsko, neslovensko kliko, pred škodljivci slovenskega naroda!

Napreden trgovec,

Prvi poljski katoliški shod.

Po zgledu svojih sosedov so sklenili tudi kat. Poljaki manifestirati za kat. načela na velikih narodnih katoliških shodih. Letošnji prvi vsepoljski katoliški shod pomeni prvi velik uspeh. Ne samo ogromna udeležba, še veliko bolj iskreni verski duh, ki je preveval celo prireditve, je napravil najboljši trajec vtis.

V ogromnem obhodu v Varšavi je korakalo 70 tisoč udeležencev s 460 zastavami. Prav vse si videl v tej procesiji, kar v poljski javnosti kaj pomeni. Visokošolci, Sokoli, varšavski obrtniški cehi, kmetje in proletarci, desničarske in levičarske politične organizacije so korakale druga za drugo. Tudi Pilsudski jevi strelci so poslali svoje zastopstvo. Kardinal nadškof Kakowski je z balkona neke palače delil manifestantom blagoslov. Zaključno slovesno službo božjo je opravil ruski metropolit nadškof Ropp in novoposvečeni škof Okoniewski je pridigal.

Še slovesnejša in pomembnejša kot manifestacijski obhod, je bila procesija z relikvijami sv. Stanislava Kostka. Iz Ploska so pripeljali z ladijo svete ostanke po Visli. Vsa skoraj kilometer dolga pot do Poniatovskega mostu, kjer je ladija pristala, je bila nabasana ljudi. Na mostu in ob bregovih reke ni bilo praznega prostora. In te množice so prišle na delavnik, pod vodstvom svoje duhovščine, z društvenimi zastavami in med pričakovanjem svetinj neprestano molile sv. rožni venec. In ves večer tudi še potem, ko so kosti prepeljali v jezuitsko katedralo, so tisoči hodili po ulicah in glasno molili. Vse mesto je bilo pozorišče mirne, ponižne in vztrajne pobožnosti.

Glavna zborovanja so se vršila v veliki centralni dvorani tehnične visoke šole. Predsedoval je knez Januš Radziwill. Poslanci, duhovniki, učenjaki, gospe, kmetje in kmetice so imeli svoje zastopnike v predsedstvu. Med poslušalci je bilo največ kmečkoga ljudstva. Može in žene, največ v svojih pestrih narodnih nošah so napeto sledili govorom, da ne bi preslišali nobene besede. Posebno razveseljava je bila močna udeležba moške in ženske akademske mladine. Med vso to množico obrazov, ki jim katoliška vernost sije že z obraza, se sprehajajo izrazite postave ne-

katerih ortodoksni popov, z dolgimi lasmi, bradami in velikimi križi na prsih. To so bivši ortodoksni duhovniki, ki so ravno zadnji čas prestopili v katoliško cerkev. Iz vzhodne Poljske so. Vsi gore v misijonski navdušenosti.

Vodilne ideje varšavskega katoliškega shoda so se gibale v dveh smereh. Posebno izrazito je shod podčrtaval vseobčnost, nestrankarstvo katolicizma, kar je za poljske razmere posebno važno. Knez Radziwill je v otvoritvenem govoru povdaril, naj bi ta katoliški shod bil začetek za novo univerzalno organizatorično zvezo vseh Poljakov. Ta skupnost je potrebna v obrambi katoliških interesov, v boju proti brezverstvu in indiferentizmu pa tudi v boju proti vsem tistim, ki hočejo cerkev zlorabljati za politične namene. »Katoliška akcija« naj bi se imenovala ta skupna organizacija, ki je bila predmet mnogih posvetovanj. Resolucija predlaga »Katoliško akcijo« pod vodstvom škofov, s podružnicami po župnijah, kakor jo je v zgornji Šleziji že ustanovil nadškof Hlond. Osnuje naj se katoliška časopisna agencija in do prihodnjega katoliškega shoda naj se izvrše vse predpriprave za ustanovitev velikega skupnega katoliškega dnevnika.

Druga glavna točka programa je bilo varstvo krščanske družine. Kodifikacija zakonskega prava, ki se bo v kratkem izvršila, je bila jedro vseh tozadevnih razprav. Tudi kardinal se je v svojem govoru dotaknil tega vprašanja, ko je zahteval, da mora bodoča poljska zakonodaja o zakonu odgovarjati kanonskemu pravu. Vprašanje družine in vzgoje so obravnavali skoro vsi odseki, vsak s svoje strani.

Katoliškemu shodu je prisostvoval tudi državni predsednik Moscicki in sejmski maršal Rataj, ki je zborovanje osebno nagovoril in pozdravil. Vlada je poslala kot svoja zastopnika poleg tega še notranjega ministra in namestnika ministra za zunanje zadeve.

Iz inozemstva so prišli Poljaki iz južne Amerike, Rumunije, Danske in Charbina. Zadnji se niso strašili večtedenskega potovanja skozi vso Azijo, da so prišli na versko manifestacijo svojih bratov.

Katoliški shod je začetek. Impulz je dal za obnovo katoliškega življenja. Delo na novih načrtih bo rodilo novo življenje, novo katoliško gibanje med poljskimi brati.

Gospodarstvo

„Ljubljana v jeseni“.

Pokrajinska razstava se bo žalibog že v dveh dneh zaključila. Da bo moralni uspeh dosežen, o tem že danes ne more biti dvoma. Precejšen del občinstva je v početku z nekim nezaupanjem zasledoval obširne predpriprave in marsikdo si je mislil, da gre tu za razstavo, za katero se hoče potom reklame privabiti večje število obiskovalcev. Toda že prvi obiskovalci so bili presenečeni. Spoznali so, da gre tu za prireditev, kakršne Slovenija še ni videla. Razumljivo je, da sodbja neinteresiranega obiskovalca več zaleže kakor pa najboljša reklama. To se prav lahko opazi pri naraščajočem obisku te prireditve.

Vlada pri dodelitvi subvencije gotovo ni vpoštevala velike vzgojne vrednosti te prireditve in velikih gmotnih žrtev sejske uprave in posameznih razstavljalnih odborov. Bolj kot kdaj bi bila to pot njena dolžnost, da z izdatnejšo podporo pripomore s svoje strani k kritju stroškov. Razstava je tako dobro uspela, da sejska uprava s vso upravičenostjo lahko pričakuje od vlade vsaj delno naknadno povračilo stroškov, ki so se izdali v korist in napredek našega gospodarstva. V splošnem se opaža, da vlada glede subvencije zapostavlja naše velesejske prireditve napram zagrebškim, katerim dovoljuje mnogo večje podpore.

Današnji obisk razstave je bil zadovoljiv posebnost oziroma dejstvo, da je razstavo obiskalo predvsem ono občinstvo, ki ne prihaja zgolj radi zabave, temveč predvsem radi interesa na stvari sami. (V pogledu moralnega uspeha je take vrste obisk važnejši kot še tako veliko število neresnih redovencev.) Kmetijski strokovnjaki, ki imajo permanentno službo na kmetijski razstavi, so imeli cel dan polno posla. S poštivalnostjo so razlagali posameznim obiskovalcem in skupinam pomen razstavljenih predmetov, slik in tabel. Tem gospodom gre posebna hvala za njihov nesebični trud. Včerajšnji obisk se ceni na 5000 oseb. Zabeležiti je zopet velik obisk šolske dece iz bližnje okolice in tudi iz oddaljenejših krajev.

Tudi kupčija se bolje razvija. Prodanih je bilo večeraj več avtomobilov in večje število slik.

VELESEJSKI DEL RAZSTAVE.

Ta del razstave sestoji iz razstave industrije, obrti in trgovine in razstave avtomobilov, motornih koles in pnevmatik. Na prvi je razstavljen vsakovrstno blago, predvsem manufaktura, izdelki oblačilne industrije, krznarski izdelki, preproge, pletenine, zastopano je kolonialno blago, živalni in pisalni stroji, razne novosti itd.

Tvrda Drago Schwaab je razstavila krasne izdelke oblačilne industrije, ki se po kakovosti in obliki lahko tekmujejo z najboljšimi inozemskimi izdelki. Tvrda izdeluje vse vrste promenadnih in sportnih oblek za gospode in dečke.

Tvrda Ludovik Baraga ima razstavljene različne modele svetovnoznanih pisalnih strojev Underwood, ki imajo vse prednosti modernega pisalnega stroja in se lahko brez popravil uporabljajo do 30 let. Konstrukcija teh strojev je tako vzorna, da je večina današnjih pisalnih strojev konstruirana po principih tega stroja. Tvrda ima razstavljene tudi prvostalne šivalne stroje, nemškega izvora, konstruirane na podlagi izkušenj 30 letne fabrikacije.

UMETNOSTNA RAZSTAVA NA VELESEJMU.

Razstava avtomobilov, psov, damskih klobukov itd., kimi-fokstrot v kitajskem baru, vrtiljak, cirkus, pa — umetnost! Vse to je trčilo na sejmu skupaj in se složno uvrstilo v okvir iste visoke lesene ograje; moj Bog, in menda niti ne čisto slučajno! Profanizacija umetnosti? Skoro bo konec umetniških kravat in širokih klobukov — žal, lepi

so bili ti isti časi — in umetnik bo kmalu zgledal kot bančni uradnik solidno, palača kot šahovnica. Umetnost poleg prodajalne obleke? Padel je most in vse se objemlje v kolektivizmu življenja. Umetnik sam piše o »vrednosti« umetnosti na gospodarskem trgu, pogled le Vavpotičevo uvodno besedo v sejskem katalogu: »Ko preneha biti umetnina le nekaka duhovna vrednota, ali pa objekt snobizma, marveč postane tudi v našem gospodarskem življenju realna vrednota, ki se bogato obrestuje, tedaj šele...«

Duh našega časa je to, rešitev uganke; to smo mi, romantiki so bili drugi, gotiki drugi, barokisti drugi!

Res je ta razstava, kakor pravi gosp. Vavpotič v katalogu, največja dosežanja slovenska umetnostna razstava. Na njej je zastopano kar leze ino gre, stari in mladi od anahronističnega realizma do Kraljev in Picassovcev in neoklasicizma in neoveristov in kdor bi hotel z eno besedo ziniti bistvo slovenske moderne, bi tiste besede ne mogel ziniti. Tudi paznemu motrilcu našega upodabljalnega umetnostnega življenja je na tej razstavi marsikatero ime novo, nova pa tudi marsikatera gesta, obrat, obrat v delu že znanega umetnika. Divši Mladi so se prekrstili v Slovensko umetniško društvo in razstavljajo istočasno v Pragi, razen teh so razstavili na sejmu od starejših Franke, Gaspari, Jakopič, Jama, Klemenčič, Smrekar, Santel, Tratinč, Vavpotič, Vesel, Zupančič, Zajc in Dolinar, poleg teh še manj znani Cuderman, Gorup, Justin, I. Kos, Lapajne, Luckmann, Maleš, Mladičeva in Piščičeva, Puteani, mlajši Vavpotič, Zagar. Franke je še vedno Franke, kakršen je bil, s svojimi zelenimi krajčinami in bistvo vodilo in belimi planinami, Gaspari je pokazal nekaj običajne folklore, dvoje neambicioznih portretov, nekaj karikatur, znanih iz »Ilustriranega Slovenca«, pa se je zraven še ponorčeval iz mladih s par krajčinami, kjer je nasel hiše komično kakor domače po tleh, češ, kaj boste neki to, ko ni nič! Jakopič je dosegel višek svojega razvoja. »Slepec« dominira, slika se v živim ognjem, ne več z barvami, nehote misliš tu na Kokoschko, starega Gogha; vendar je Jakopič to sam, brez Kokoschke in Gogha, razvil se je iz sebe v premi črti in če pogledaš njegove prve slike, se ne boš čudil: moral je priti do tega Slepeca, to je tribut, ki ga je ta, največji naš kolorist plačal izrazni umetnosti. Najmanj spada on s svojimi žarkimi mavricami v milje pasijih razstav in mašin, to je še ona sprava, verna slovenska umetnost, dasi bi najmlajši svojim stvarim sami najrajši ne rekli več tako... dobili neko drugo ime, ki ni čisto tako. Jama je razstavil zelo veliko in že precej prodal. Bled v megli, Bled v dežju, Bled v solncu, to je še stari, pravoverni l'art pour l'art, malo mu škodi modernejša, odtehtana kompozicija; poleg barvitega Jakopiča zgleda Jama kot pogašen kres. Klemenčič, Santel, elegantni Vavpotič so kakor so bili, Smrekar-Pizzicagnola je za to prišlo vstal od mrtvih. Jedke satire, karikatura, klofuta, poleg materin portret, pregovor v sliki, končno romantična vizija kakor pravljica pesem — ni čuda, če je bil Cankarjev prijatelj! Baš podobna sta si in hudo je pomisliti, da tudi ta že klone. Vesel je razstavil jurčke v hosti, manj kot jih je v katalogu sicer, toda zanj so značilni. Ta drži staro umetnost nepokvarjeno. Dolinar obravnava kontrapost in plastični blok, klasicizem pod Meštrovilčevim vodstvom mu nekako ne zadostja več, neko baročnemu podobno gibanje je zvilno njegove figure. Od mlajših razstavlja Gorup svoje studirane in dekorativne živalske studije, se predstavlja I. Kos iz Maribora s popolnoma modernim ženskim

portretom, žal, samo enim, kaže Maleš svoje litografije, stline vplivane po Broemseju, kar mu še vedno daje značilno noto. Cuderman se še ni našel. Vsako izmed petih del ima drugačen značaj, enkrat (Eho) pojo Kralji. Potem je tu par dam, siluetist Puteani in Bruno Vavpotič, ki je napredoval: zlezel je iz šiblega dekorativizma v studij in malo manjka, da bo tudi komponiral, še bo hotel.

Bivši Mladi so s svojim novim naslovom sprejeli vodilno vlogo. Poleg Kraljev, Vidmarjev, Pilona, Zupana in Jakca so s njimi razstavili še Čargo, novinec v Ljubljani, manj znana Mušič in Serajnik, pa Stiplovec, ki je začel več obetati zadnji čas. Fran Kralj je razstavil poleg že »manih« svojo najnovejšo sliko Rodbinski portret, v katerem je stilo našel zelo tesen stik z italijanskim kvatrocentom. Kakor z nožem rezane oblike, brutalno plastične: on pri delu, poleg žena z otrokom in kip žene v kontrast. Novi realizem, pa vendar še tako subjektivna slika, da jo bo brez slikarjevega komentarja malokdo vsebinski doumel. Tone ni pokazal nič novega, žal, da je poslal svojo najnovejšo sliko Slovenska svatovščina v Prago. Je zelo zanimiva: Ljubec in kup variant ljubecni z zelo studiranimi tipi, kdo ve zakaj spominja slika na Brueghla. Vidmarja sta se na videz ustalila pri sedanjem rezultatu: novi realizem, pol Pilon in moderni Rusi, pol Rousseaujev primitivizem, nekaj je tudi Picassov čutili v portretih in kompozicijah. Kdo ve kaj manjka tem slikam; ne privlečemo te, kakor da niso prepričani in doživljajo, nege vse bolj manira, ki so tako ostentativno kaže in razgela radi manire. Serajnik je zadel današnji ton neizprosnega realizma v Portretu očeta s celom, Stiplovec (oddalek mu čutiš še vedno malo vpliva Kraljev), napravi dosti resnejši vtis od Vidmarjev s svojimi precej studiranimi in kompozitorno odtehtanimi portreti. Jakca ni pokazal, dasi je zelo veliko razstavil, nič bistveno novega, Pilon pa preseneča s najnovejšimi risbami, ki spominjajo na Picassove akta iz leta 1921.—1923., ko je mojster po dolgoletnem studiju že strnil vse svoje plastično izkustvo v sam, zelo rafiniran obris. Čargo je vplivan po modernih Rusih in Nemcih ponekje (Razkolnikov), podrugod kaže srtimčne studije, ki napol spominjajo na tisti v ploskve razloženi Braquejev kubizem, napol na gibanje italijanskega futurizma. Ritem stroja, Dinamičen portret itd., kaj bistveno novega pa to za nas ni več. Plastične so razstavili Kralja, Tine Kos in Napotnik. Zadnji malo napreduje, Kralja sta razstavila le dve novejši stvari, Vstalega Kristusa in Zanjca, Kos ima večji stvari Sejalca in Mater, tudi nič posebno novega ali zelo pomembnega.

Niž manj kakor to, da so razstavili umetnost med pse, klobuke in mašine poleg vrtiljaka, je značilno, da so razstavili vsi naši umetniki skupaj, da so se strnile vse nasprotne si struje k istemu koraku za isti skupni cilj. Umetnost je stopila s svojega nekdanjega, izoliranega piedestala in umetnik je postal človek, če hočete tudi trgovec. Oboje je značilno za moderni duh našega časa.

V.

Konkurz. Razglašen je konkurz o imovini Ivana Jermana, posestnika in lesnega trgovca, in Ivane Jermanove, posestnice, oba v Radomljah št. 13. pri Kamniku. Rok: 13. sept., 9. okt. in 25. oktobra.

Odprava konkurza. Ker ni kritja za stroške postopanja je odpravljen konkurz o imovini Josipa Urcha, veletržca z vinom v Ormožu.

Novi jugoslovanski dukati. Finančni minister je dal dunajski kovnici (Münzamt) nalog da izdela na naš račun zlatnike po 4 in 1 dukat. Modeli so že izdelani. Zlatnik od 4 dukatov ima velikost starih pet kronskih novcev in nosi na eni strani sliko kralja Aleksandra na drugi pa sliko Beograda.

Kongres trgovskih korporacij kralj. SHS. Dne 26. in 27. septembra se vrši v Osejku kongres vseh trgovskih organizacij Jugoslavije. Kongresa se bodo udeležili delegati iz vseh krajev naše države, tako, da bo faktično reprezentiran cel trgovski stan. Glavna naloga kongresa je, da

izvede ustanovitev Centrale trgovskih korporacij kraljevine SHS. v Beogradu, ki bo na sličen način, kakor Centrala industrijskih korporacij, reprezentirala trgovski stan in čuvala njegove interese. Kongres se sklicuje na inicijativo Zveze trgovcev v Hrvaški in Slavoniji, kateri je bil že na lanskem kongresu odobren mandat, da izvrši vse predpriprave in predloži intonjem kongresu tozadevne referat.

Točno plačevanje vojne odškodnine s strani Nemčije. Generalni agent za reparacijska plačila Nemčije je objavil podatke glede plačanih reparacij za prvih 9 mesecev drugega reparacijskega leta. Poročilo predvsem poudarja, da je Nemčija točno in redno plačevala predvidene vsote. V prvem reparacijskem letu je plačala 1 milijardo zlatih mark, v drugem pa mora plačati po Davesovem načrtu 1 milijardo 220 milijonov zlatih mark. Od te vsote je v prvih 9 mesecih drugega rep. leta plačala 930 milijonov zlatih mark. Interesantna je oblika nemških reparacijskih plačil. 31,5 odstotka celokupne vsote je Nemčija plačala v obliki inozemskih plačilnih sredstev, 68,5 odstotka, torej več kot dve tretjini pa v obliki reparacijskih dobav.

Ponovno zvišanje carine na žito v Avstriji. Vsled padca žitnih cen se je ponovno zvišala carina na žito. Do 26. avgusta je znašala 0,26 zlatih kron, potem se je zvišala na 1,10 zlatih kron, 9. t. m. pa se je določila na 1,40 zl. kron.

Nov odsek v ministertvu za trgovino in industrijo. Z ozirom na dejstvo, da stanje železniškega prometa in višina posameznih železniških tarif močno vplivata na razvoj gospodarstva in vsled aktualnosti davčnega zakonodajstva je trgovski minister ustanovil pri oddelku za industrijo in obrt posebni odsek, ki se bo bavil izključno s prometno-tarifskimi in davčnimi problemi. Ta odsek bo stal v neposrednem stiku z vsemi zbornicami in gospodarskimi organizacijami, od katerih bo zahteval takojšnja obvestila glede tozadevnih potreb gospodarstva. Upajamo, da ne bo ta odsek samo sprejemal pritožbe, temveč tudi delal v prid gospodarstva.

Kako se o Jugoslaviji izviruje licitacija. Belgrajske »Novosti« prinašajo sledečo resnično zgodbo: Radi neke milijonske nabave se vrši prva ofertna licitacija, ki pa se iz formalnih razlogov razglasi za neveljavno, ker eden od licitantov ni po predpisu prilepil kolka, temveč ga samo priložil oferti. Razglasi in vrši se druga licitacija. Tudi ta se razveljavi, ker je neki član komisije »slučajno« in za kratek čas odšel v toaleto, iz česar se po zakonu lahko smatra, da to niso čisti posli. Vrši se tretja ustmena licitacija, ki pa se mora zopet razveljaviti, ker v pisarni ni bilo kraljeve slike. Sluga je zopet slučajno isti dan odšel iz sobe to sliko, da jo očisti. Dan pozneje je licitant, ki je pri prvi licitaciji konstatiral nezakonitost, pri drugi pa nečiste posle, dobavil državi blago po direktni pogodbi, njegovi konkurenti pa so pisali pritožbe.

Borza

10. septembra 1926.

DENAR.

Zagreb: Berlin 13.4491—13.4891 (13.4456—13.4856), Italija 201.52—202.72 (201.90—203.10), London 274.30—275.50 (274.30—275.50), Newyork 56.32—56.62 (56.317—56.617), Praga 167.40—168.40 (167.80—168.30), Dunaj 7.958—7.998 (7.97—8.01), Curih 10.93—10.97 (10.93—10.97), Amsterdam 22.70—22.80 (22.62—22.72).

Curih: Belgrad 9.135 (9.13), Pešta 72.525 (72.50), Berlin 123.25 (123.25), Italija 18.525 (18.50), London 25.13625 (25.13), Newyork 517.625 (517.625), Pariz 14.80 (14.90), Praga 15.835 (15.825), Dunaj 78.075 (78.05), Bukarest 2.585 (2.58), Sofija 3.75 (3.75), Amsterdam 207.5, Bruxelles 14.20 (14.30).

Dunaj: Devize: Belgrad 12.48—52, Kodanj 187.80—188.20, London 34.355—455, Milan 252.30—40, Newyork 707.15—709.65, Pariz 20.20—30, Varšava 78.85—79.31. — Valute: dolarji 704.10, angleški funt —, francoski frank 20.37, lira 25.27, dinar 12.47, češkoslovaška krona 20.91.

Praga: Devize: lira 120.55, Zagreb 59.57, Pariz 96.17, London 163.72, Newyork 83.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana: 7% invest. posojilo 76 den., vojna odškodnina 806 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193 den., Ljublj. kreditna 165—170, Merkantilna 90 den., Slovenska 49 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 112—115, Veveče 108 den., Stavbna 55—65, Sešir 103—105. **Zagreb:** 7% invest. posoj. 76—77, agrari 43—44, vojna odškodnina aranž. 309—310, kasa 309—310, sept. 311 bl., okt. 312—313, Hrv. eka. 100—100.50, Kred. 101—102, Hipobanka 55—56.50.

Sven Elvestad:

Železni voz.

Roman.

Zakaj si je Asbjörn Krag toliko prizadeval, peljati me ravno danes ponoči k železnemu vozu in mrtvemu tujcu? Spomnim se na njegovo čudno besedice nje med potom, kako me je hotel naravnost prisiliti, da bi pazil na njegove besede o pravilnem ravnanju morilca. Znova in znova me je hotel spraviti na ta prostor, kjer je bilo treba človeka samo suniti — prav majhna, nenadna kretnja in poslal si neprilichnega človeka na drugi svet... Zakaj me je zapustil, ko sem se obrnil proti vzhodu in šel za glasom?

Šel za glasom... In sedaj sem se spomnil spet na lajež in groza mi je šinila v vse ude, če sem pomislil na odmev onih raskavih, groznih živalskih glasov... Seveda je bil to pes s kake okoliške kmetije; da, bil sem si tega popolnoma svest, toda vkljub temu sem moral vedno znova misliti na mrtvega gozdarjevega psa. Videl sem ga pred seboj z njegovo dolgo, svileno dlako in njegovimi velikimi začudenimi očmi. V tem trenutku sem dobro razumel, zakaj se mi je zdelo, da njegov lajež kliče in grozi!

Nenadoma sem se ustavil v svojem zibanju na gugalniku, obsedel mirno in začel napeto poslušati, kajti od zunaj sem prestregel neki glas. Večja je počila, v grmovju je rahlo šelestelo. To ni bil veter; bilo je, kakor bi dolgi prsti drsli preko listja.

Kmalu na to je potrkalo trdo in kratko na okno. Ta glas sem bil slišal že prej; bil je gotovo ptič, sem pomislil, ki se je zagnal proti luči in udaril s kljunom ob šipo. Takoj nato sem čul, da je spet potrkalo — sedaj dvakrat, trdo in koščeno.

Skočil sem pokonci in zgrabil za samokres. Njegovo ledeno mrzlo kopito sem čutil v svoji roki — nisem več dvomil, kaj naj storim.

S hitro kretnjo sem strgal zaveso z okna. Vedel sem že naprej, kaj se bo dogodilo. Čim bom zagledal črno šipo, bom odskočil. Bežna slika mi je hušnila skozi razpaljene možgane. Krotilec živali v zverinjaku, ki odpre vrata in skoči ob stran pred veliko strašno zverjo tam notri, ki leži pripravljena za nasokoli! — — — Znova je potrkalo, spet trdo in grozeče.

Zgrabil sem za vrveco, ki je držala zastor, hitro potegnil in zopet spustil. Počilo je in zastor je švignil kvišku.

Omahnil sem nazaj v sobo. Pred najnižjo črno šipo se je videl spet obraz: grozno in razločno, živordeče ustnice in snežnobelo čelo sta gledala vame.

Toda sedaj sem si zakril obraz, šel nad pošast proti oknu; strašno sovraštvo me je bilo objelo. Videl nisem ničesar drugega ko obraz in čutil sem samokres v svoji roki, čutil, da mi je silila v glavo divja, ogorčena jeza; hotel sem nekaj priseči, zakleti, toda ničesar nisem spravil iz sebe. Nerazločno grgranje mi je polnilo usta, prav tako kakor bi bljuval kri.

Tako sem meril s samokresom v obraz, tako blizu ob šipi ko mogoče, in pritisnil. Strel je odpovedal.

Slab in jasn kovinast zvok me je zbodel v možgane.

Spet sem pritisnil.

In spet je strel odpovedal. Strašni obraz je stal tam za šipo ravno tako mirno ko prej, niti trenil ni, njegove obrvi se niso zaprle, oči so buljile vame, belo in mrtvo.

Tedaj sem pritisnil tretjič. Isti neuspeh, isti neprijeten občutek, kakor bi mi zasidil kdo iglo v živce.

Toda sedaj se obraz ni videl več tako razločno, živordeče ustnice so posivlele in snežnobelo čelo se je pomalem zabrisalo. Samokres mi je omahnil. Obraz je ginil bolj in bolj in kmalu ga je požrla tema, ki se

je vlegala nanj ko gosta črna zavesa. Naposled nisem videl ničesar drugega ko temo in v gornjih šipah slab odsev, ki je prihajal od bele tuje svetlobe z morja.

Tako sem stal dolgo časa in strmel v šipo, ves zmešan od tega, kar sem bil doživel.

Potem sem pogledal samokres in odprl vkladališče.

Vkladališče je bilo prazno, vse krogle so bile vzete ven.

VII. poglavje.

Prepad.

Naslednjega dne sem srečal Asbjørna Kraga s šopom časopisov pod pazduho.

Pokazal mi je neki nemški list in rekel:

»Tu piše nekaj o železnem vozu.«

Prikimal sem samo.

Ker pa se mi je zazdelo, da kažem s tem le premalo zanimanja, sem vprašal:

»Kaj pa pravijo o železnem vozu?«

Detektiv je vtaknil mirno liste v žep.

»Tu imate vso silo ljudi in nobeden od njih ne sluti ničesar o tajnosti železnega voza; v Berlinu pa lahko bereš o vsem tem v kakšnem jutranjem časopisu. Ali ni to čudno?«

»Zelo neverjetno,« sem dejal; »kako naj si to razlagam?«

»Seveda je nekdo brzojavil listu v Berlin.«

»Od tu?«

»Da, od tu ali od bližnje brzojavne postaje.«

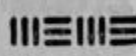
»Kdo bi mogel to biti?«

»Kaj niste še uganili?« je vprašal Asbjörn Krag s smehom.

»Ne.«

»Jaz sem seveda, ki je brzojavil,« je dejal.

»Morda smem zvedeti,« sem vprašal, »v čem je prav za prav vsa tajnost tega železnega voza?«

Priporočamo LAUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani): 19. sv. J. O. Curwood, Krazn, voljeli pes. Knjiški roman 18 Din. vezan 30 Din. — 20. sv. Ed. About, Kralj gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda. 30 Din. vez. 40 Din. — 22. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 23. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 24. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 25. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 26. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 27. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 28. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 29. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 30. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 31. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 32. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 33. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 34. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 35. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 36. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 37. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 38. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 39. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 40. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 41. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 42. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 43. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 44. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 45. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 46. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 47. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 48. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 49. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 50. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 51. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 52. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 53. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 54. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 55. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 56. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 57. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 58. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 59. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 60. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 61. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 62. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 63. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 64. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 65. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 66. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 67. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 68. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 69. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 70. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 71. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 72. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 73. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 74. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 75. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 76. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman 30 Din. vez. 40 Din. — 77. sv. Otoka kaplana Granita. Popolovanje okoli sveta

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1. Telefon šte. 980.

UNDERWOOD

Jugobanka 92—98, Prašedion 865—867.50, Ljubljanska kredita 165—170, Slavenska 50—51, Srpska 130 den., Eksploatacija 9—10, Gutmann 260 bl., Slavej 135 bl., Slavonija 32—33, Trbovlje 350 bl., Vevče 108 den.

Dunaj: Don. savska-jadr. 847.000, Zivno 713.000, Alpine 350.500, Greinitz 109.000, Kranjska industrijska —, Trbovlje 444.000, Hrv. esk. 150.000, Levkani 126.000, Jugobanka —, Hip. banka 722.000, Avstrijske ivornice za dušik 260.000, Gutmann —, Mundus —, Slavej —, Slavonija 37.000.

BLAGO.

Ljubljana: Les: Bukova meterska zdrava suha drva, cepanice, fco vag. nakl. post. 5. vag. 18.50, zaklj. 18.50; deske (smrka, jelka) 80 mm, 4 m, l. II, III, monte, lahko konično, medija 22 do 33, fco vag. meja 1. vag. 470—490, zaklj. 470; trami merkantilni od 4—5—6, od 5 m napr., fco vag. meja 3 vag. 300, zaklj. 300; smrekove deske I, II, paralelne, s prižanimi konci, 18, 24, 33, 38, 48 mm, od 16 cm napr., fco meja 560 den.

Zito in poljski pridelki: Pšenica nova, fco naklad. post. 260 bl., pšenica domača nova, fco naklad. post. 285 bl., koruza fco vag. nakladalna postaja 170 bl., rž domača, fco nakladalna postaja 205 bl., oves, novi, fco nakl. post. 155 bl., fižol beli novi, fco vag. nakl. post. 170 bl., krompir rani, fco vag. slov. post. 95 bl., laneno seme, fco Ljubljana 380 den., laneno seme Podravina, fco Ljubljana 370 den., seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. post. 100 bl.

Za učiteljstvo

Na sestanku učiteljev kmet, nadaljevalnih šol dne 8. sept. 1926. V Celju se je sklenilo sledeče: 1. Lanskoto leto začete kmetijske nadaljevalne šole se naj letos nadaljujejo in otvorijo 2. razred. Kmetijsko izobraženstvo naj se jih oklene z vso ljubeznijo, naj nudi vso mogočo pomoč in naj jim skuša pridobiti sredstva za vzdrževanje. Z dobro voljo bomo zmagali velike začetne težkoče. 2. Ustanavljanje novih kmetijsko-nadaljevalnih šol naj se do razčiščenja položaja opusti, razen v krajih, kjer bi lokalni faktorji popolnoma mogli kriti vse stroške iz svojega. 3. Med tem časom naj bi kmetijska družba, kmetijske podružnice ter občine opetovano opozarjale kmet. ministrstvo na potrebo kmet.-nadaljevalnega pouka. Narodni poslanci se naprošajo, da pri novem proračunu ščitijo to za našo potrebno postavko. 4. Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani se naproša, da podpira kmetijsko-nadaljevalne šole, kakor podpira zbornica za trgovino in obrt v Ljubljani obrtno-nadaljevalne šole. 5. Kmetijska družba, Sadržarsko in vrtnarsko društvo, Čebelarstvo društvo, Ljubljanska in celjska zveza zadrug se prosijo, da pošiljajo brezplačno po eden izvod svojih publikacij za knjižnico teh šol. 6. Za izobrazbo učiteljev na kmet.-nadaljevalnih šolah naj priredi država med počitnicami 6 tedenske tečaje na kmetijskih šolah s popolnoma brezplačno oskrbo. Za mariborsko oblast bi bil najprimernejši Sv. Jurij ob juž. žel.

Naznanila

Sestanek drž. upokojencev in upokojenk za Ljubljanski okraj se vrši 12. sept. ob 9. uri dopoldne v gostilni pri Mraku, Rimska cesta. Namen sestanka je razmotrivanje o ustanovitvi pogrebne po umrlih članih in sprejemanje novih članov. — Zastopnik sklicatelja I. H.

Godbeno društvo »Gradašac Vič-Glince« proslavlja v nedeljo, dne 12. septembra ob 15. uri obletnico obstoja društva in priredi v ta namen veselico na vrtu restavracije g. Marn (pri Čvičku) v Rožni dolini. Ustanovniki, podporni člani in ljubitelji tega društva se najljubše vabijo. V soboto, 11. t. m. ob 21. uri se vrši godbeni pohod društva po občini Vič-Glince.

Darovi

Podpornemu društvu slepih, Wolfova 12, Ljubljana, so darovali: Posojilnica za Bled in okolico 250 Din; Javno skladišče in prevozna družba Celje 30 Din; Kollman Robert 500 Din; Souvan F. Ka. 20 Din; Cuden Fran, tu, Marijin trg, 30 Din; Birola A., Zagorje ob Savi, 100 Din; Korman Fr., Maribor, 20 Din; Gaspari & Faninger, Maribor, 20 Din; Kravos Ivan, Maribor 50 Din; Martinz & Straus, Maribor, 20 Din; »Arbor«, tu, 20 Din; Dr. G. Piccoli, tu, 100 Din; Ludvik Franz in sin, Maribor, 20 Din; Roglič Drago, Maribor, 50 Din; Božič A., Kranj, 20 Din; Prelog Karel, tu, 20 Din; »Oriente«, tu, 100 Din. Vsem p. n. darovalcem iskrena hvala! — Odbor.

Zrebanje cerkvene loterije v Žireh.

(Dalje.)

150 dobitkov à 200 Din:

Serijski A: 1675, 23910, 5099, 23983, 17570, 20342, 24953, 10731, 9210, 3085, 7140, 17393, 1184, 7158, 10165, 25427, 19392, 16586, 17865, 10576, 15311, 9755, 20312, 2177, 24321, 24300, 26266, 2871, 16448, 21181, 24360, 2828, 13362, 13451, 13525, 13343, 11422, 17472, 6910, 12906, 1999, 19189, 26190, 9426, 1311, 18028, 26150, 5844, 12592, 6667, 485, 22633, 25970, 3947, 20100, 14885, 3808, 5113, 17484, 12868, 18540, 15600, 12476, 2909, 20843, 442, 8601, 18722, 23510, 17017, 5018, 8251, 10987, 21622, 19972, 7697, 16291, 11800, 9947, 21372, 768, 3221, 19474, 25573, 25481, 12452, 5399, 5827.

Serijski B: 5985, 6240, 6813, 5213, 6567, 1659, 8009, 1250, 1362, 702, 1968, 6392, 3040, 4875, 21, 5872, 8474, 773, 3702, 3033, 621, 2844, 6042.

Serijski C: 3100, 4438, 5113, 3140, 2031, 2844, 1828, 5165, 5345, 2752, 6002, 4942, 1595, 5031, 3229, 1414.

Serijski D: 799, 2150, 1008, 807, 286, 1220, 2200, 1351, 2086, 2505, 1800, 1511.

100 dobitkov à 100 Din:

Serijski A: 15505, 404, 12972, 18504, 6781, 19215, 14671, 21720, 3279, 25345, 12631, 15754, 5180, 8646, 7939, 19053, 15317, 4782, 1722, 21141, 20260, 17260, 22458, 18855, 232, 6434, 1837, 14273, 14659, 14993, 11075, 25085, 14330, 20908, 7014, 8010, 10742, 14991, 18395, 21562, 2963, 19027, 16553, 9611, 7460, 104, 7596, 9731, 20718, 3066, 18150, 5490, 16849, 3722, 12580.

Serijski B: 8375, 5230, 6445, 6092, 6149, 1619, 321, 4758, 5412, 2571, 6608, 1280.

Serijski C: 5119, 5025, 2465, 4321, 4941, 1216, 5040, 5961, 4211, 3780, 1266, 5991, 4336.

Serijski D: 2374, 3072, 2270, 2260, 2847, 4873, 4781.

Serijski D: 1300, 1671, 2611, 1059, 2328, 1037, 1864, 661, 2300, 1541, 956.

200 dobitkov à 80 Din:

Serijski A: 8641, 24045, 2906, 25925, 11511, 18379, 10610, 6090, 16230, 5760, 16800, 7780, 5508, 24280, 25207, 4490, 17978, 20618, 20598, 8907, 8597, 23203, 11301, 9868, 2820, 17389, 2431, 20850, 21218, 16944, 25157, 16363, 22455, 9651, 10901, 26407, 19170, 1840, 7830, 22585, 26360, 1748, 12380, 15530, 5880, 1965, 22356, 18731, 5570, 3452, 22038, 6850, 24470, 13865, 10141, 17434, 20453, 7560, 22600, 18801, 9880, 16071, 15063, 15180, 25180, 6983, 7470, 23796, 16170, 9261, 14217, 21964, 11300, 80, 2353, 18405, 23661, 11690, 9861, 7840, 23223, 1614, 19491, 15901, 19680, 26153, 4678, 11522, 4337, 5143, 25373, 10840, 1845, 22408, 12910, 25242, 12408, 8340, 16970, 12897, 21379, 15026, 611, 23733.

Serijski B: 5665, 2975, 520, 1470, 8990, 1784, 1920, 3711, 4690, 4867, 3176, 1576, 1520, 1802, 8472, 7972, 6342, 7610, 7417, 6340, 1458, 6001, 4980, 580, 286, 3271, 6900, 2890, 7964, 441, 276, 6513, 2450, 6560, 5274, 510.

Serijski C: 2392, 1082, 4886, 3300, 684, 4549, 2974, 5824, 4614, 1639, 2327, 4986, 3369, 6026, 1503, 2164, 5584, 5185, 4252, 2618, 2455, 1161, 5015, 4174.

Serijski D: 1820, 976, 4348, 2857, 3819, 2220, 1111, 1174, 1125, 3968, 2907, 4936, 3655, 4987, 2150, 3629, 2373, 356, 3588, 2484, 3567, 801.

Serijski D: 1235, 2593, 2787, 1941, 607, 389, 478, 1697, 530, 1780, 1790, 1858, 2210.

(Dalje sledi.)

Pregled vremena od 30. avg. do 6. sept. 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

30. Vis. tlak-hladni val je krenil s središčem do Varšave (773). Lepo, mirno vreme traja, noči hlad je dosegel 7—8° C. V Francijo je došel topli val slabega tlaka vendar, povzročil ni ne močnih vetrov ne padavin. Megle, spadajoče najčesteje v poglavje vis. tlaka, silijo vedno bolj na plan.

31. Irland. vis. tlak svojega včerajšnega položaja bistveno ni spremenil (Varšava 773); z njim je ostalo pri starem tudi vreme. Francoski topli val popušta in pluje v sever.

1. Središče vis. tlaka se je odmaknilo k Črnemu morju (773). Vreme v sred. in juž. Evropi je še vedro, tiho in hladno. Francija je dobila ob Biskajskega niz tlaka precej padavin, sicer dežuje tudi v daljnem severu.

2. Vis. tlak (Bugarska 772) kraljuje danes z vedrim in hladnim vremenom od Čehoslovaške do SHS. do sred. Italije. V zahodu je toplejše, deloma oblačno, deževno ter tudi meglovito.

3. Pritisk v celi Evropi postaja slabši, vreme pa premenljivo. Jakih vetrov ni, vedro je na Balkanu in dalje jugoslovaško. Dežuje okoli Danske in v Srednji Italiji z nevihto. Toplota je na severozapadu padla, drugje malo zrasla.

4. Balkanski jaki pritisk (K. Mitrovica 768 mm) drži mirno, vedro vreme samo proti Jugoslaviji. Splošno pa je po celi Evropi premenljivo, meglovito in oblačno, mestoma tudi dežuje. Slično je v sev. zap. delu naše države. Pri nas in v Angliji je postalo toplejše, v splošnem pa hladnejše.

5. Naš jaki pritisk (Kalmiovak 768 mm) ponahuje. Jakih vetrov sicer ni, toda vedro vreme niti proti jugu ni neprijetno. Povsod je premenljivo, tudi pred novim hladnim valom (Tours 769 mm), ki energično napreduje proti nam. Črnomorska depresija je dala malo dežja tudi v Nišu. Toplota se ni znatno premnila.

6. Od Francije do Rusije razprostira se pas jakega pritiska, brez jakih vetrov, vendar z meglo in z malo popolnoma vedrim vremenom. Na Tirenju je depresija z mestoma jakimi vetrovi, z znatno oblačnostjo in dežjem, predvsem v srednji Italiji. Tudi pri nas je nebo premenljivo; po nekje tudi nevihte. Toplota je večinoma padla.

Pregled toplote v goreni dobi:

Spitsbergi	9	2	3	1	1	—	4
Stockholm	14	17	16	14	12	14	15
Varšava	15	16	16	16	17	17	18
München	9	11	11	15	17	15	—
Berlin	15	16	16	—	17	17	—
Seyditzford	9	5	9	7	7	8	6
London	16	10	16	17	16	15	18
Paris	16	18	20	20	15	17	13
Lyon	19	21	20	16	19	17	21
Madrid	17	18	16	—	17	—	18
Rim	23	22	21	22	25	21	23
Ataccio	—	23	23	23	—	21	23
Messina	24	25	24	23	23	24	25
Sofija	13	13	11	9	11	13	17
Atene	—	—	—	—	—	—	—
Budapest	11	12	11	12	14	18	17
Lenjingrad	—	—	13	11	10	—	15
Moskva	8	—	9	11	14	7	6
Odesa	—	—	—	16	17	18	15
Biserta (Tunis)	24	—	—	26	15	—	—

Kovaški pomočnik

zanesljiva, starejša moč s podkovsko šolo in sposoben za vsa, tudi preciznejša dela, se išče. — Služba je trajna in samostojno nameščenje. Ponudbe na »Zvonarno in livarno v Št. Vidu« nad Ljubljano.

L. Mikuš
Mesni trg šte. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.

Tatra - mali avto

zaradi zaključka razstave le danes izjemne cene:

Ljudski voz . . . . . Din 62.000

s 4 vrati luksus Standard . . Din 75.000

luksus-Limousine z nastavk. Din 94.000

vse franko zacarinjeno Ljubljana. - Vprašanja na sejmu, pavilj. G, pri razstavljalcu

Avgust Stoinschegg.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znanke! Na vprašanja brez znanke ne odgovarjamo!

DVA DIJAKA

sprejem na dobro oskrbo. Novi Udmat št. 82.

DIJAKA

nizjih razredov sred. šol sprejem na stanovanje. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod šte. 6182.

Kuharica (poštena)

ki opravlja tudi druga hišna dela, se sprejme k 2 osebam. Naslov se izve v upravnistvu pod: 6182.

KUHARICO

ki mora biti res perfektna v kuhanju, išče družina na Gorenjskem. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Perfektna« št. 6188.

Soharica,

izurjena v vseh delih, se išče. Plača po dogovoru. Nastop 15. t. m. Naslov v upravi lista pod: 6153.

VINOGRADNIK in VRTNAR

sposoben in trezen, z večletno prakso, ki po možnosti razume nego cvetic, se išče za Dalmacijo. — Ponudbe s prepisi pričeval in naznaka zahtev pod »Radin i pouzdan P-320« na oglasni zavod »Interreklam« d. d., Zagreb I-78. 6177

Visokopritl. hiša

v Rožni dolini je pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj. - GALE — Rožna dolina cesta V, št. 24. 6110

Sodi

leseni, za embalažo, nadalje pločevinasti in železni, za olje ali bencin, ugodno naprodaj — Sv. Petra cesta 68. 6180

PREKLIC.

Preklujem vse neresnične in žaljive besede, ki sem jih izrekel napram gđ. H. S. in se ji zahvaljujem, da je odstopila od sodniškega postopanja.

Nemeth Štefan.

Enodružinska HIŠA

v Vodmatu, Društvena ul. 28, radi družinskih razmer naprodaj. 6184

Pianist-profesor

IVAN NOČ

sprejme še nekaj privatnih ur. Gospodstva cesta št. 1. 6168

ODDAM 3-letno punčko v rejo, najraje na Gorenjsko. Ponudbe upravi lista pod: »Otrok« 6169.

HLODE

smreka, jelka, hrast, mecesen itd. kupujem vsake množine. Plačilo takoj. Ponudbe na lesno industrijo

MARTINEC

Ljubljana, Prule št. 8

Pekarna CIZEJ

Zalokarjeva ulica 11

sprejema kruh

od strank:

Prva peč ob 8 zjutraj

Druga peč ob 10 dop.

Steklena strešna opeka

je zopet na zalogi pri »ZDRUŽENIH OPEKARNAH« d. d. v Ljubljani.

Pozor!

Podpisani naznanjam p. n. občinstvu, da je posest, prej Ivana Darmatija, šmartno pod šmartno goro št. 56, premičnine in nepremičnine, kakor tudi gozd, moja last, zato svarim pred nakupom vsakogar.

Franc Trojer.

POSREDOVALNICA Pavla Mrak

Ljubljana, Kopitarjeva 4, se priporoča cenj. gospem in služkinjam za preskrbo poslov in služb.

Proda se:

avto »Wanderer«, dvosedalni — in avto »Ford« štirisedalni — po ugodni ceni. Voza se lahko ogleda v Mariboru, Miklošičeva ulica št. 2. 6176

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg šte. 12 — in Židovska ulica šte. 4.

Večje količine smrekovih in jelovih drogov

v dolžini od 5 do 10 m ter srednjega premera od 10 do 14 cm, SE KUPI. Drogovalci morajo biti zdravi, ravni in obeljeni. — Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »DROGOVI« št. 6150.

Praščiči bolehaljo

Zato na bodite brez sadnja kraljevega zdrav